

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVĆEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA**

**Finansijski izvještaji
i Izvještaj nezavisnog revizora
31. decembar 2018. godine**

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA**

S A D R Ź A J :

	STRANA
Izveštaj nezavisnog revizora	1-2
Bilans uspjeha za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine	3
Bilans stanja na dan 31. decembra 2018. godine	4
Izveštaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završila 31. decembra 2018.	5
Bilans novčanih tokova za godinu koja se završila 31. decembra 2018.	6
Napomene uz finansijske izvještaje	7 - 40

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA AKCIONARIMA DRUŠTVA ZA OSIGURANJE "LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA", PODGORICA

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen-životna osiguranja", Podgorica (u daljem tekstu: „Društvo“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2018. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Standardima Revizije primjenljivim u Crnoj Gori. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procjene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocjena rizika da li finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare ili greške. Vršeci procjenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja pravnog lica, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva. Revizija takođe uključuje ocjenu opravdanosti primjene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

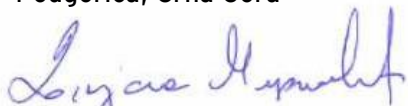
Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Društva na dan 31. decembra 2018. godine i rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

Izveštaj o drugim pravnim i zakonskim zahtjevima

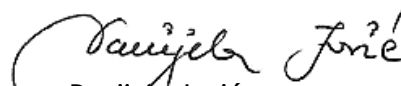
Izvršili smo pregled godišnjeg izvještaja menadžmenta Društva. Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremanje godišnjeg izvještaja menadžmenta u skladu sa propisima Crne Gore. Naša odgovornost je da ocijenimo da li je godišnji izvještaj menadžmenta usklađen sa godišnjim finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu. Naše procedure u vezi godišnjeg izvještaja menadžmenta su bile ograničene na procjenjivanje da li su računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izvještaju menadžmenta usklađene sa godišnjim finansijskim izvještajima i nijesu uključivale pregled ostalih informacija prikazanih u godišnjem izvještaju menadžmenta koje proističu iz nerevidiranih finansijskih ili drugih evidencija. Po našem mišljenju računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izvještaju menadžmenta su usklađene, po svim materijalno značajnim aspektima, sa finansijskim izvještajima Društva za godinu koja se završila 31. decembra 2018.

Podgorica, 26. mart 2019. godine

Ernst & Young Montenegro d.o.o.
Podgorica, Crna Gora

Danijela Mirković
Partner

Danijela Jović
Ovlašćeni revizor

BILANS USPJEHA ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

(U hiljadama EUR)	Napomena	Tekuća 2018. godina	Prethodna 2017.godina
Obračunate bruto premije osiguranja		2.158	1.374
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja		(37)	(39)
Prihod od premije osiguranja i saosiguranja	5	2.121	1.335
POSLOVNI PRIHODI		2.121	1.335
Obračunate bruto naknade šteta		(1.171)	(991)
Umanjenje za udio reosiguranja u naknadama šteta			
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete		(38)	(25)
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete u reosiguravajući dio		-	(6)
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete		(127)	(2)
Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta		(1)	-
Rashodi naknada šteta	6	(1.337)	(1.024)
Promjene rezervisanja za bonuse i popuste		(127)	-
Promjene matematičkih rezervisanja	16.2	(29)	37
Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja		(156)	37
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	7	(17)	(14)
POSLOVNI RASHODI		(1.510)	(1.001)
DOBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT		611	334
Troškovi sticanja osiguranja		(341)	(316)
Amortizacija		(3)	(4)
Troškovi rada		(80)	(86)
Materijalni troškovi		(6)	(6)
Ostali troškovi usluga		(47)	(61)
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja		3	2
TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA	8	(474)	(471)
DOBITAK/GUBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT		137	(137)
FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA	9		
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		320	275
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		(82)	(82)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		260	167
Prihodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		61	117
Rashodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		(1)	(9)
Neto finansijski rezultat koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		60	108
DOBITAK REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		457	138
POREZ NA DOBIT	10.1	(39)	(9)
NETO DOBIT ZA POSLOVNU GODINU		418	129
ZARADA PO AKCIJI (u EUR)	11	1,7220	0,5864

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 22. mart 2019. godine

Potpisano u ime Akcionarskog društva za osiguranje "Lovčen – životna osiguranja", Podgorica:

 Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izvještaja

Tijana Radinović

Izvršni direktor

Zorka Milić

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2018. GODINE

(U hiljadama EUR)	Napomena	Tekuća 2018. godina	Prethodna 2017. godina
AKTIVA			
Nematerijalna imovina		1	1
Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	12	19	24
Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi		5.688	5.805
Dugoročna finansijska ulaganja	13	5.688	5.805
Kratkoročna finansijska ulaganja	13.1	827	-
Gotovinska sredstva		158	83
Kratkoročna potraživanja	14	350	237
Kratkoročna sredstva		1.335	320
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama			
Ukupna aktiva		7.043	6.150
PASIVA			
Aksijski kapital-obične akcije		2.600	2.200
Osnovni kapital	15	2.600	2.200
Revalorizacione rezerve		114	267
- Prenesena dobit iz prethodnih godina		77	48
- Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine		418	129
Prenesena i neraspoređena dobit		495	177
Rezerve	15	609	444
Bruto tehničke rezerve		707	414
Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja		2.891	2.862
Ostala rezervisanja		13	12
Rezervisanja	16	3.611	3.288
Kratkoročne obaveze	17	197	178
Odložene poreske obaveze	10.3	26	40
Ukupna pasiva		7.043	6.150

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 22. mart 2019. godine

Potpisano u ime Akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen – životna osiguranja", Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izvještaja

Tijana Radinović

Izvršni direktor

Zorka Milić

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

U hiljadama EUR	Akcijski kapita, obične akcije	Revaloriza- cione rezerve	Prenešena i neraspore-đena dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2017. godine	2.200	135	48	2.383
Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	132	-	132
Dobitak tekuće godine	-	-	129	129
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	2.200	267	177	2.644
Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(153)	-	(153)
Dobitak tekuće godine	-	-	418	418
Uvećanje akcijskog kapitala (napomena 15)	400	-	(100)	300
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	2.600	114	495	3.209

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 22. mart 2019. godine

Potpisano u ime Akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen – životna osiguranja", Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izvještaja

Tijana Radinović

Izvršni direktor

Zorica Milić

BILANS NOVČANIH TOKOVA ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2018.

U hiljadama EUR	2018.	2017.
A. Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	2.067	1.427
Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	2.054	1.415
Prilivi od učešća u naknadi šteta (saosiguranje i reosiguranje)		
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	13	12
Odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(1.803)	(1.486)
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	(1.152)	(952)
Odlivi po osnovu premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja, kao i provizija po osnovu saosiguranja i reosiguranja)	(34)	(37)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(254)	(241)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(38)	(44)
Odlivi po osnovu zakupnina	(10)	(9)
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)	(56)	(44)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(259)	(159)
Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti	264	(59)
B. Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	2.291	312
Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti	1.981	-
Prilivi od kamata	215	217
Prilivi od zakupnina	95	95
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja – priliv od smanjenja depozita	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(2.780)	(233)
Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti, neto	(2.776)	(219)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava	(4)	(14)
Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja	(489)	79
C. Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja		
Prilivi iz aktivnosti finansiranja	300	-
Priliv po osnovu izvršenih uplata kapitala	300	-
Neto promjena gotovine	75	20
Gotovina na kraju godine	158	83
Gotovina na početku godine	83	63

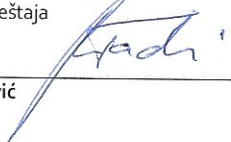
Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 22. mart 2019. godine

Potpisano u ime Akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen – životna osiguranja", Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izvještaja

Tijana Radinović

Izvršni direktor

Zorka Milić

1. OPŠTE INFORMACIJE

Akcionarsko društvo za osiguranje „Lovćen-životna osiguranja“ Podgorica sa sjedištem u Podgorici, ulica Marka Miljanova 29/III (u daljem tekstu: „Društvo“), osnovano je 24. decembra 2010. godine.

Društvo je usaglasilo svoju organizaciju sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. list RCG“, br.6/02) i upisalo se u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici 24. decembra 2010. godine pod brojem 4-0009247/001.

Djelatnost Društva čine poslovi životnih osiguranja.

Poslovi životnih osiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju i preduzimanje mjera za sprečavanje i suzbijanje rizika koji mogu ugroziti osigurana lica, kao i zaključivanje i izvršavanje ugovora o reosiguranju osiguranog viška rizika iznad samopridržaja.

Društvo se, u okviru djelatnosti osiguranja, bavi poslovima životnog osiguranja:

- osiguranje života,
- rentno osiguranje,
- dopunsko osiguranje lica uz osiguranje života,
- druge vrste životnih osiguranja.

Prosječan broj radnika u 2018. godini je 26 radnika (2017: 26 radnika), od kojih je 9 radnika (2017: 9 radnika) zaposleno kao interni zastupnici po ugovoru o dopunskom radu.

Osnovni kapital Društva na 31. decembar 2018. godine iznosi 2.600 hiljada EUR. Akcionarski kapital je podijeljen na 260 hiljada akcija koje imaju pojedinačnu nominalnu vrijednost 10 EUR. Sve akcije su obične (redovne) akcije, glase na ime i čine jednu klasu akcija.

Jedini akcionar Društva je njegov osnivač Akcionarsko društvo za osiguranje „Lovćen“ Podgorica.

Dana 30. decembra 2010. godine Društvo je zaključilo Ugovor o prenosu portfelja sa Akcionarskim društvom za osiguranje "Lovćen", Podgorica broj 03-371/30, a dana 25. januara 2011. godine i aneks Ugovora broj 03-371/30-1 po kome je utvrđen prenos portfelja u skladu sa Zakonom o osiguranju Zakona o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06 i 19/07, „Sl. list CG“ 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13, 55/16). Ovim Ugovorom i Aneksom je definisan prenos sredstava tehničkih rezervi u iznosu EUR 3.386 hiljada koja se sastoje od prenosnih premija u iznosu EUR 1 hiljada, rezervisanih šteta u iznosu od EUR 305 hiljada i matematičke rezerve u iznosu od EUR 3.080 hiljada, kao i plasmana tehničkih rezervi u iznosu od EUR 3.386 hiljada.

U skladu sa Rješenjem o davanju saglasnosti za prenos portfelja broj 03-1116/3-10 od 31. januara 2011. godine, Agencija za nadzor osiguranja je dala saglasnost Akcionarskom društvu za osiguranje "Lovćen", Podgorica, za prenos portfelja životnih osiguranja na Društvo.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

---

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske i u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG”, br. 52/16). U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, pravna lica sastavljaju finansijske izvještaje po Međunarodnim računovodstvenim standardima („MRS”), odnosno po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI”), koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde i utvrdio i objavio organ državne uprave nadležan za poslove finansija, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, koje je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (“IFAC”) dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Dakle, samo MSFI i MRS zvanično usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji MSFI i MRS koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine (osim MSFI 7), kao i novodonijeti MSFI 10, 11, 12 i 13 koji se primjenjuju od 2013. godine.

Finansijski izvještaji su prezentovani u formi propisanoj od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupaju od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako predviđa MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja".

Pored toga, računovodstveni propisi Crne Gore odstupaju od MSFI u sljedećim odredbama:

- Računovodstvenim propisima, uključujući regulativu propisanu od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore i ostalu važeću regulativu Crne Gore, nisu predviđena sva objelodanjivanja zahtijevana po MSFI 4 „Ugovori o osiguranju”, tako da priloženi finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja predviđena navedenim standardom;
- Imajući u vidu da MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja” nije zvanično preveden u Crnoj Gori, priloženi finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja predviđena navedenim standardom. Finansijski izvještaji su prezentirani u formi propisanoj od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupaju od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako predviđa MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja".

Shodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na istinitost i objektivnost finansijskih izvještaja Društva, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljenim u skladu sa MRS i MSFI.

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR). Sve iskazane numeričke vrijednosti predstavljene su u hiljadama (EUR 000), osim ukoliko je drugačije navedeno.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

---

2 OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.2 Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u predvidljivoj budućnosti.

2.3 Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Najznačajnije procjene i pretpostavke objelodanjene su u nastavku.

a) Amortizacija i amortizacione stope

Obračun amortizacije i primijenjene stope amortizacije su zasnovane na projektovanom ekonomskom vijeku trajanja nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja. Jednom godišnje Društvo procjenjuje ekonomski vijek na osnovu trenutnih predviđanja.

b) Ispravka vrijednosti potraživanja

Društvo vrši procjenu naplativosti potraživanja, kao i obračun ispravke vrijednosti za sva sumnjiva i sporna potraživanja, a na osnovu procijenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispunе obaveze. Procjena je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnim sposobnostima kupaca i promjenama u uslovima prodaje, prilikom utvrđivanja adekvatnosti ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i rezultujućim budućim naplatama. Rukovodstvo vjeruje da nije potrebna dodatna ispravka vrijednosti potraživanja osim one koja je formirana u priloženim finansijskim izvještajima.

c) Rezervisane štete

Svaka prijavljena šteta se procjenjuje pojedinačno od strane Društva, uzimajući u obzir okolnosti vezane za štetu, dostupne informacije i istorijsko iskustvo o veličini sličnih šteta. Procjena rezerve štete za svaki slučaj pojedinačno se redovno kontroliše i ažurira kada su raspoložive nove informacije. Rezervisanja za štete se baziraju na informacijama koje su trenutno dostupne. Međutim, krajnje obaveze po štetama mogu varirati kao rezultat naknadnih promjena raspoloživih činjenica.

d) Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata za koje ne postoji aktivno tržište je određena primjenom odgovarajućih metoda procjene. Društvo primjenjuje profesionalni sud prilikom izbora odgovarajućih metoda i pretpostavki.

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.3 Korišćenje procjenjivanja (nastavak)

d) Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Uprava Društva vrši procjenu rizika, i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

e) Umanjenje vrijednosti materijalne imovine

Na svaki datum bilansa stanja Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svoje materijalne imovine da bi utvrdilo postoje li nagovještaji da je došlo do gubitaka usljed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja, koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo. Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos toga sredstva (ili jedinice koja generiše novac) umanjuje do nadoknadivog iznosa.

Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koja se ne koristi kao investiciona nekretnina koja je iskazana po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generiše novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generiše novac) usljed umanjenja vrijednosti.

Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje usled revalorizacije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primijenjene za sastavljanje ovih finansijskih izvještaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primijenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

3.1 Preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

3.2 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od premije osiguranja i ostale prihode. Prihodi se priznaju po fer vrijednosti primljenih nadoknada ili potraživanja.

Prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja i saosiguranja, umanjani za dio reosiguranja i ispravljeni za promjenu bruto prenosne premije, koja je korigovana za učešće reosiguravača u prenosnoj premiji. Osnov za priznavanje bruto premija osiguranja su fakturisane premije.

3.3 Poslovni rashodi

Rashodi obuhvataju rashode za štete i ostale troškove, doprinose i rezervisanja.

Rashodi za štete su obračunati bruto iznosi šteta ispravljeni za promjenu bruto rezervi za štete.

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju troškove nadzornog organa i troškove ispravke vrijednosti premije osiguranja. Društvo je troškove za rezervisanja i jubilarne nagrade prikazalo kroz operativne troškove (ostali troškovi rada) jer se ovi troškovi takođe dijele po funkcionalnim cjelinama na troškove pribave, procjene i ostale troškove.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4 Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi se sastoje od: prihoda od zakupa, prihoda od kamata i dobitaka od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza.

Finansijski rashodi obuhvataju: rashode nastale investiranjem tehničkih rezervi u investicione nekretnine (amortizacija), rashode od umanjenja fer vrijednosti akcija i obveznica, gubitaka kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza, kao i rashode po osnovu kamata.

3.5 Nekretnine i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja

Pod nekretninama i opremom za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja smatraju se ona sredstva, koja su potrebna za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja: zemljišta, zgrade ili djelovi zgrada i oprema. Društvo posjeduje samo opremu u koju se ubraja i sitni inventar sa rokom upotrebe dužim od jedne godine.

Navedena sredstva, koja ispunjavaju uslove za priznavanje, se kod početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost obuhvata: nabavnu cijenu, uvozne i nepovratne dažbine prilikom kupovine i troškove, koje je moguće pripisati neposredno njegovom osposobljavanju za planirano korišćenje, naročito troškove dovoza i namještanja i procjenu troškova razgrađivanja, odstranjivanja i obnavljanja.

Nakon početnog priznavanja, Društvo koristi model nabavne vrijednosti i vodi ta sredstva po njihovim nabavnim vrijednostima, umanjenim za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvrijeđenje.

Amortizacija ovih sredstava se obračunava primjenom proporcionalnog metoda tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe.

Godišnje stope amortizacije, odnosno metod amortizacije, propisane su odlukom Odbora direktora.

Stope amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja određene su u zavisnosti od vijeka korišćenja, koji pak zavisi od: očekivanog korišćenja sredstava, očekivane fizičke istrošenosti i starenja, očekivane tehničke i tržišne zastarjelosti, očekivanih zakonskih i drugih ograničenja korišćenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.5 Nekretnine i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja (nastavak)**

Vijek korišćenja sredstava i izabrani metod amortizacije potrebno je godišnje provjeravati. Ako se utvrdi, da je vijek upotrebe drugačiji od već izabranog, potrebno je promijeniti ili dopuniti odluku o metodi amortizacije. Efekti takve promjene se obračunaju i iskazuju u godišnjem izvještaju u godini u kojoj je došlo do promjena.

Primijenjene stope amortizacije u 2018. i 2017. godini pojedinih grupa opreme su prikazane u sljedećem pregledu:

Amortizaciona grupa	Godišnja stopa amortizacije (%)
OPREMA, VOZILA I OSTALO	
1. Transportna sredstva u cestnom prometu	14,29
2. Telefonska i druga oprema za prenos veza	20,00
3. Računari i računarska oprema	30,00
4. Računarske i pisaće mašine	25,00 - 20,00
5. Kancelarijski i ostali namještaj	10,00 - 20,00
6. Oprema za snimanje i umnožavanje	20,00
7. Oprema za čuvanje novca i hartija od vrijednosti	10,00
8. Oprema za ugostiteljsku djelatnost	20,00

Početak obračuna amortizacije je prvog dana sljedećeg mjeseca od kada je sredstvo raspoloživo za upotrebu.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja prestaje kada je sredstvo razvrstano u sredstva za prodaju ili kada je ukinuto priznavanje sredstva (otuđenje ili ako od njegovog korišćenja ili otuđenja više ne možemo očekivati buduće ekonomske koristi).

3.6 Investicione nekretnine

Ulaganja u nepokretnosti (zgrade) se priznaju kao sredstva, kada su ispunjeni sledeći kriterijumi:

- ulaganja u nepokretnosti moraju ostvarivati ekonomske koristi za Društvo (nepokretnosti se koriste za izdavanje u zakup i donose zakupninu ili se prodaju i ostvaruju dobit),
- nepokretnosti nijesu namijenjene za prodaju u bliskoj budućnosti u redovnom poslovanju,
- nabavnu vrijednost je moguće pouzdano izmjeriti.

Početno priznavanje investicionih nekretnina je po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost predstavlja nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove nabavke. Naknadno priznavanje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za obračunatu amortizaciju i eventualno obezvrjeđenje. Način amortizacije i obezvrjeđenja investicionih nekretnina je isti kao kod materijalnih osnovnih sredstava. Procjenu obezvrjeđenja potrebno je vršiti godišnje.

3.7 Lizing

Određivanje da li je neki aranžman lizing ili sadrži lizing zasniva se na sadržini aranžmana na dan njegovog nastanka: da li ispunjenje aranžmana zavisi od korišćenja posebnog sredstva ili sredstava ili aranžman sadrži pravo na korišćenje tog sredstva.

Finansijski lizing po kome se Društvu suštinski prenose svi rizici i koristi povezani sa vlasništvom nad predmetom lizinga kapitalizuje se na početku lizinga po fer vrijednosti sredstava koja su predmet lizinga ili po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. Minimalna plaćanja lizinga se dijele na finansijski trošak i smanjenje neizmirene obaveze po osnovu lizinga u cilju ostvarenja konstantne periodične kamatne stope na preostali saldo obaveza. Finansijski trošak se iskazuje u bilansu uspjeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7 Lizing (nastavak)

Sredstva uzeta na lizing se amortizuju tokom korisnog vijeka upotrebe sredstva. Međutim, ukoliko nije sasvim izvjesno da će Društvo steći pravo vlasništva nad sredstvom do kraja trajanja lizinga, to sredstvo se u potpunosti amortizuje u periodu kraćem od trajanja lizinga ili procijenjenog vijeka trajanja sredstva.

Potraživanja i Obaveze po osnovu operativnog lizinga se priznaju kao prihod i rashod u bilansu uspjeha tokom perioda trajanja lizinga.

3.8. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva se kod početnog priznavanja svrstavaju u sledeće grupe:

Finansijska sredstva utvrđena po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha,
Finansijska sredstva koja se drže do dospeljača,
Krediti (pozajmice) i potraživanja,
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva se početno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za, u slučaju finansijskih sredstava koja nisu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, direktne troškove transakcije (naknade plaćene zastupnicima, savjetnicima, berzanskim posrednicima, dažbine berzi i ostale dažbine povezane sa prenosom), a koje proizilaze neposredno iz kupovine ili izdavanja finansijskog sredstva.

Klasifikacija zavisi od namjere za koju su finansijska sredstva pribavljena. Finansijska sredstva su klasifikovana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kada se hartije od vrijednosti drže u cilju ostvarivanja dobiti po osnovu trgovanja u kratkom vremenskom periodu. Kategorije sredstava raspoloživih za prodaju i ulaganja koja se drže do dospeljača se koriste kada se odnosnom obavezom pasivno upravlja i/ili se ona vrednuje po amortizovanoj vrijednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8.1 *Finansijska sredstva utvrđena po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha*

Finansijska sredstva utvrđena po fer vrijednosti preko poslovnog rezultata uključuju:

- Finansijska sredstva za trgovanje; sredstva, za koja postoji tržište odnosno za koja se vrijednost može pouzdano izmjeriti.
- Finansijska sredstva, koja se kod priznavanja razvrstavaju u grupu po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha. To su sredstva za koje mora postojati tržište kako bi se njihova vrijednost mogla pouzdano izmjeriti.

Nakon početnog priznavanja, ove investicije se ponovo mjere po fer vrijednosti, a efekti vrednovanja i realizovani dobiti i gubici se priznaju u bilansu uspjeha. U bilansu uspjeha se priznaju i sve dobijene dividende i kamate.

3.8.2 *Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća*

Finansijska sredstva, neizvedena sa fiksnim iznosom plaćanja ili iznosom plaćanja koji se može odrediti i fiksnim rokom dospjeća, klasifikuju se kao ona koja se drže do dospjeća ako Društvo ima namjeru i sposobnost da ih drži do dospjeća. Ova ulaganja se pri početnom priznavanju vrednuju po nabavnoj vrijednosti, koja predstavlja fer vrijednost plaćene naknade za nabavku ulaganja. Svi troškovi transakcije nastali pri nabavci su uključeni u nabavnu vrijednost ulaganja.

Nakon početnog vrednovanja, finansijska sredstva koja se drže do dospjeća se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope (EKS). Kamate se priznaju u poslovnom rezultatu Društva.

Preračuni finansijska sredstva koja se drže do dospjeća, koji su izraženi u stranim valutama, priznaju se u finansijskom rezultatu.

Ukoliko se fer vrijednost tih sredstava privremeno poveća ili smanji ispod knjigovodstvene vrijednosti, ta promjena ne utiče na visinu tih sredstava, odnosno te se promjene ne priznaju u poslovnim knjigama.

Sredstava koja su klasifikovana kao sredstva koja se drže do dospjeća nije moguće prodati prije dospjeća ili razvrstati u drugu grupu sredstava.

3.8.3 *Kreditni (pozajmice) i potraživanja*

Nakon početnog vrednovanja, zajmovi i potraživanja se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope (EKS). Kamate se priznaju u bilansu uspjeha.

3.8.3.1 *Kreditni (pozajmice)*

Zajmovi su neizvedena finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Ova sredstva se početno priznaju po nabavnoj vrijednosti, koja je fer vrijednost plaćene naknade za pribavu sredstava. Svi troškovi transakcije nastali prilikom pribave se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva. Kamate se priznaju u poslovnom rezultatu. Preračuni finansijskih ulaganja, koji su izraženi u stranim valutama, priznaju se u finansijskom rezultatu.

3.8.3.2 *Potraživanja*

Potraživanja svih vrsta se kod početnog priznavanja iskazuju u iznosima koji proističu iz odgovarajućih isprava, uz pretpostavku da će biti naplaćena.

Potraživanja, za koja postoji pretpostavka (vjerovatnoća), da neće biti naplaćena u cjelosti ili u određenom roku, treba iskazati kao sumnjiva i sporna potraživanja i obračunati obezvrijeđenje na teret poslovnih rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8.3 Krediti (pozajmice) i potraživanja (nastavak)

3.8.3.2 Potraživanja (nastavak)

Sumnjiva potraživanja su potraživanja, za koja se sumnja da neće biti izmirena u redovnom roku odnosno u cjelokupnom iznosu. U ta potraživanja uključujemo potraživanja od dužnika koji su u stečaju ili prinudnoj naplati.

Potraživanja u stranoj valuti se preračunaju u domaću valutu po kursu na dan nastanka. Kursna razlika koja nastaje do dana izmirenja ili do dana bilansa stanja priznaje se kao pozicija finansijskih prihoda ili finansijskih rashoda.

3.8.4 Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Početno priznavanje finansijskih sredstva raspoloživih za prodaju se vrši po fer vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva koja su raspoloživa za prodaju se naknadno mjere po fer vrijednosti, a efekti vrednovanja se priznaju u kapitalu dok finansijsko sredstvo ne prestaje da se priznaje, kada će akumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat u kapitalu biti priznat u bilansu uspjeha, ili dok se ne odredi da je finansijsko sredstvo obezvrijeđeno, kada se akumulirani gubitak priznaje u bilansu uspjeha iako priznavanje finansijskog sredstva nije prestalo. Ulaganja u instrumente kapitala koje nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti odmjeravaju se po nabavnoj vrijednosti. Preračuni finansijskih sredstava, koji su izraženi u stranim valutama, koja se utvrđuju po fer vrijednosti, priznaju se neposredno u kapitalu kao višak iz prevrednovanja. Finansijska ulaganja u instrumente kapitala, izražene u stranim valutama, koji se utvrđuju po nabavnoj vrijednosti, ne preračunavaju se.

Društvo ima u toj grupi sredstava razvrstana sledeća finansijska sredstva:

- akcije instrumenti kapitala koje nijesu razvrstane u druge grupe sredstava,
- dužničke hartije od vrijednosti (tržišne), koje nijesu razvrstane u finansijska sredstva u posjedu do dospijeca za plaćanje i u pozajmice.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8.5. Obezvrjeđenje finansijskih sredstava

Na svaki dan bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje indikatori obezvrjeđenja nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Finansijska sredstva smatraju se obezvrjeđenim samo ukoliko postoje objektivni dokazi o obezvrjeđenju kao rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstava (tzv. „događaj koji je uzrokovao gubitak“), a taj događaj ima uticaj na procijenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe sredstava koji se mogu pouzdano procijeniti.

Knjigovodstvena vrijednost sredstva se umanjuje na osnovu računa ispravke i iznos gubitka se priznaje u bilansu uspijeha.

Za finansijska sredstva koja se vode kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, na dan bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje indikatori obezvrjeđenja nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava na osnovu informacija sa tržišta i drugih relevantnih internih i eksternih informacija. Ukoliko postoji dokaz o obezvrjeđenju, kumulativan gubitak - koji se mjeri kao razlika između nabavne vrijednosti i trenutne fer vrijednosti, umanjeno za gubitke po osnovu obezvrjeđenja prethodno priznate u bilansu uspeha - se uklanja iz kapitala i priznaje u bilansu uspijeha. Gubici po osnovu obezvrjeđenja instrumenata kapitala se ne ukidaju kroz bilans uspjeha; povećanja fer vrijednosti nakon obezvrjeđenja se priznaju direktno u kapitalu.

Potraživanja za premiju podrazumijevaju potraživanja za fakturisane iznose premija osiguranja koja nisu naplaćena na dan bilansiranja. Mjesečno se radi pregled potraživanja iz ugovora o osiguranju, i sva potraživanja koja su starija od tri mjeseca se storniraju.

3.9. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovinski ekvivalenti i gotovina obuhvataju gotovinu na žiro i deviznim računima Društva i gotovinu u blagajni.

3.10. Kapital

Na osnovu Zakona o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06 i 19/07, „Sl. list CG“ 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13, 55/16) kapital društva za osiguranje čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, umanjeno za odbitne stavke.

Izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju („Sl. list CG“ br. 45/12, 06/13, 55/16) povećan je iznos minimalnog akcijskog kapitala društva za životna osiguranja sa EUR 800 hiljada na EUR 3.000 hiljade. Zakonom su propisani minimalni iznosi godišnjeg povećanja akcijskog kapitala u narednih sedam godina, zaključno sa 2019. godinom kako bi se društva za životna osiguranja usaglasila sa zakonskim minimumom.

Društvo je u tekućoj i proteklim godinama vršilo uvećanje osnovnog (akcijskog) kapitala u skladu sa zakonskim propisima. Takođe, na dan 31. decembra 2017. godine, iznos osnovnog (akcijskog) kapitala u skladu je sa zakonskim propisima.

Osnovni kapital društva za osiguranje čine:

- 1) uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranja, izuzev akcijskog kapitala uplaćenog na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija,
- 2) rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja,
- 3) rezerve iz dobiti,
- 4) prenesena dobit iz prethodnih godina.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Kapital (nastavak)

Obračunati osnovni kapital umanjuje se za:

- 1) otkupljene sopstvene akcije,
- 2) nematerijalnu imovinu,
- 3) preneseni gubitak i gubitak tekuće godine,
- 4) razliku nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete.

Dopunski kapital društva za osiguranje čine:

- 1) akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) podređeni dužnički instrumenti;
- 3) rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povlašćenim akcijama;
- 4) druge kategorije.

Druge kategorije dopunskog kapitala su:

- 1) vrijednost matematičke rezerve koja u obračunu ne uzima u obzir stvarni trošak pribavljanja osiguranja umanjena za vrijednost matematičke rezerve koja u obračunu uzima u obzir stvarni trošak pribavljanja, pri čemu stvarni troškovi pribavljanja u obračunu matematičke rezerve ne smiju prelaziti 3,5 % osigurane sume;
- 2) revalorizacione rezerve imovine koje ne ulaze u sastav imovine za pokriće tehničkih rezervi.

Društvo za osiguranje može u obračun dopunskog kapitala uključiti druge kategorije samo na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Iznos dopunskog kapitala ne može prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala.

Prilikom obračuna kapitala društva za osiguranje, zbir osnovnog i dopunskog kapitala umanjuje se za sledeće odbitne stavke:

- 1) udjele u drugim društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje, bankama, brokerskim i dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava;
- 2) ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društva iz tačke 1 ovog člana, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava;
- 3) akcije koje se ne kotiraju na organizovanom tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.

3.11. Garantni kapital

Garantni kapital čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom o osiguranju.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo za osiguranje dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanim Zakonom o osiguranju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Ostala dugoročna rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili preuzetu) koja je rezultat prošlih događaja, gdje je vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban da se izimiri obaveza i može se dati pouzdana procjena iznosa obaveze. Rezervisanja se oblikuju za sledeće namjene:

- za jubilarne nagrade i
- za otpremnine kod odlaska u penziju.

Vrijednost rezervisanja mora biti istovjetna sadašnjoj vrijednosti izdataka, koji su po očekivanju neophodni za izimirenje obaveze.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Bruto tehničke rezerve

Formiranje tehničkih rezervi je propisano Zakonom o osiguranju, njegovim podzakonskim aktima i internim pravilnicima.

Društvo mora za sve poslove osiguranja, koje obavlja, formirati odgovarajuća tehničke rezerve, koje su namijenjene pokriću budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika, koji proizilaze iz poslova osiguranja, koje obavlja.

Društvo mora formirati sljedeće vrste tehničkih rezervi:

- rezerve za prenosne premije,
- rezervisanja za štete,
- rezerve za bonuse i popuste,
- matematičke rezerve.

Detaljnija pravila i minimalne standarde za obračun tehničkih rezervi, propisana su Zakonom o osiguranju i pravilima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore na osnovu kojih su sastavljeni pravilnici za formiranje svih potrebnih tehničkih rezervi, koje proizilaze iz poslovanja Društva.

U skladu sa Zakonom o osiguranju i propisima Agencije za nadzor osiguranja Društvo je sastavilo pravilnike za formiranje svih potrebnih tehničkih rezervi koje proizilaze iz poslovanja Društva.

Društvo vrši sledeće rezervacije:

Prenosna premija - obrazuje se iz ukupne premije osiguranja, odvojeno za svaku vrstu osiguranja, srazmjerno vremenu trajanja osiguranja. Prenosne premije služe za pokriće obaveza iz osiguranja koje će nastati u narednom obračunskom periodu.

Rezervisane štete - obrazuju se u visini procijenjenog iznosa obaveza za nastale prijavljene, a neriješene štete i nastale neprijavljene štete u tekućem periodu. Ako se štete za pojedine vrste osiguranja pojavljuju u obliku rente, rezervisane štete utvrđuju se u kapitalizovanom iznosu koji predstavlja iznos svih budućih obaveza.

Rezerve za bonuse i popuste - utvrđuju se do nivoa naknada i drugih isplata na koje osiguranici i drugi korisnici osiguranja imaju pravo, a koje proizilaze iz:

- 1) prava na učešće u dobiti ili drugih prava po ugovoru u osiguranju (bonus);
- 2) prava na djelimično umanjenje premije (popust);
- 3) prava na naknadu dijela premije nastalog usljed nekorišćenja perioda osiguravajućeg pokriva zbog prijevremenog okončanja ugovora (otkaz).

Matematička rezerva - obrazuje se u visini sadašnje vrijednosti budućih obaveza društva za osiguranje umanjene za sadašnju vrijednost budućih obaveza ugovarača osiguranja (premija osiguranja) i izračunava se za svaki pojedini ugovor o osiguranju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Tekući i odloženi porez na dobit

Tekući porez

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG“ br. 65/01, br. 12/02, br. 80/04, „Sl. list CG“ br. 40/08, br. 86/09 br. 40/11, br. 14/12, br. 61/13 i br. 55/16). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Obveznik poreza na dobit dužan je da obračuna, obustavi i uplati porez po odbitku na prihode isplaćene po osnovu dividendi i udjela u dobiti koji se isplaćuju rezidentnim i nerezidentnim pravnim i fizičkim licima. Porez po odbitku plaća se po stopi od 9% na osnovicu koju čini iznos bruto prihoda.

Odloženi porezi

Odloženi porez na dobit se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izvještajima. Međutim, ukoliko odloženi porez na dobit, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvo ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata. Odloženi porez na dobit se odmjerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti. Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je verovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Odloženi porezi su obračunati primjenom stope od 9%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Primanja zaposlenih

Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Troškovi penzija i ostalih naknada nakon penzionisanja

U Društvu ne postoji penzioni fond niti naknade zaposlenima nakon penzionisanja i stoga nema obaveze u tom smislu. Isto tako, Društvo nema obavezu da obezbjeđuje buduće naknade sadašnjim ni bivšim zaposlenima, već sve naprijed navedeno sprovodi u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju CG („Sl. list RCG“ br. 27/04, 37/04, „Sl. list CG“, br. 73/10 i 40/11).

Ostala primanja zaposlenih

Društvo obezbjeđuje zaposlenima, primjenom Kolektivnog ugovora, jubilarne nagrade, regres za korišćenje godišnjeg odmora, sredstva za zimnicu, naknade toplog obroka i prevoza, obezbjeđuje pomoć zaposlenima, na predlog Sindikata, u propisanim slučajevima, po odluci Izvršnog direktora Društva.

Otpremnine

Saglasno Kolektivnim ugovorom zaposlenima se isplaćuje otpremnina prilikom odlaska u penziju ili najkasnije u roku od 30 dana od dana odlaska u penziju.

Otpremnina se isplaćuje i u slučajevima prestanka potrebe za radom zaposlenih, kada se posebnom odlukom nadležnog organa u Društvu utvrđuje Program ostvarivanja prava zaposlenih za čijim je radom prestala potreba (višak radnika). Kao poseban vid otpremnine postoji davanje u slučaju sporazumnog raskida radnog odnosa, kao način podsticanja smanjenja broja zaposlenih, uz njihovu saglasnost. U svim navedenim slučajevima isplatom otpremnine prestaju materijalne ili bilo kakve druge obaveze Društva prema zaposlenima koji su primili otpremninu.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

4.1 Rizik osiguranja

Rizike koji svaki od ugovora o osiguranju nosi čine mogućnost da se osigurani događaj desi, kao i neodređenost iznosa odštete koji se po tom osnovu traži. Po samoj prirodi ugovora o osiguranju, ovaj rizik zavisi od slučajnosti i zbog toga je nepredvidiv.

4.2 Rizik osiguranja lica

Učestalost i težina šteta zavisi od nekoliko činilaca. Najznačajniji su povišeni nivo naknade po osnovu štete nastale usled izloženosti rizicima od povreda ili smrti. Društvo upravlja ovim rizicima strategijom osiguranja odgovarajućim ugovorima o reosiguranju i proaktivnim odnosom prema štetama.

4.3 Tržišni rizik

Poslovanje Društva izloženo je različitim finansijskim rizicima. Tržišni rizik obuhvata rizik od deviznih kolebanja, rizik kamatnih stopa, fer vrijednosti i rizik cijena. Cjelokupan program upravljanja rizikom usmjeren je na nepredvidivost finansijskih tržišta i nastoji da svede na minimum potencijalne negativne uticaje na finansijsko poslovanje Društva. Upravljanje rizikom obavlja Rukovodstvo na osnovu politika koje odobri Odbor direktora. Odbor direktora donosi, u pisanoj formi, osnovna pravila za sveukupno upravljanje rizikom, kao i politike, takođe u pisanoj formi, koje obuhvataju posebne oblasti kao što su devizni rizik, kamatni rizik, kreditni rizik i ulaganje viška likvidnih sredstava.

4.4 Kreditni rizik

Društvo nema značajne koncentracije kreditnog rizika. Učesnici u poslu i gotovinske transakcije su ograničeni na finansijske institucije visokog kreditnog kvaliteta.

Društvo je izloženo kreditnom riziku, koji predstavlja rizik da suprotna strana neće biti sposobna da plati pun iznos duga o dospjeću. Područja u kojima je Društvo izloženo kreditnom riziku su:

- udio reosiguravača u obavezama po osnovu osiguranja,
- potraživanja od reosiguravača po osnovu već isplaćenih šteta,
- potraživanja od potpisnika ugovora o osiguranju,
- potraživanja od posrednika pri osiguranju.

4.5 Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dovoljnog iznosa novčanih sredstava i hartija od vrijednosti namijenjenih prodaji, raspoloživost finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih obaveza i mogućnosti da se izravna pozicija na tržištu.

4.6 Rizik promjene kursa

Društvo se izlaže riziku promjene kursa kroz transakcije u stranim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjene u kursu stranih valuta.

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Kako Društvo većinu transakcija obavlja u EUR valutni rizik je minimalan.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5. PRIHOD OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

Prihodi od premija osiguranja i saosiguranja se odnose na sljedeće:

	(U hiljadama EUR)	
	2018.	2017.
Prihodi od premija životnih osiguranja	2.158	1.374
Premija prenijeta u reosiguranje	(37)	(39)
Ukupno:	2.121	1.335

6. RASHODI NAKNADA ŠTETA

	(U hiljadama EUR)	
	2018.	2017.
Bruto likvidirane štete	1.142	959
Troškovi likvidacije šteta	29	32
Promjene rezervisanja za prijavljene štete u reosiguranju	-	6
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	38	25
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete	127	2
Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta	1	-
Ukupno (Napomena 16.1)	166	27
Ukupno:	1.337	1.024

7. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

	(U hiljadama EUR)	
	2018.	2017.
Troškovi ispravke vrijednosti potraživanja osiguranja života (Napomena 14)	1	-
Troškovi nadzornog organa	16	14
Ukupno:	17	14

8. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

	(U hiljadama EUR)	
	2018.	2017.
Troškovi sticanja osiguranja (Napomena 8.2)	341	315
Ostali troškovi sprovođenja osiguranja (Napomena 8.2)	136	158
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja (Napomena 8.2)	(3)	(2)
Ukupno:	474	471

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

8. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (nastavak)

8.1 Operativni troškovi po prirodnim vrstama i poslovnim segmentima

	(U hiljadama EUR)	
	2018.	2017.
Troškovi pribavljanja osiguranja (provizije)	56	44
Amortizacija sredstava, neophodnih za poslovanje	8	11
Troškovi rada	<u>240</u>	<u>225</u>
- Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih	137	131
- Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	92	85
- Ostali troškovi rada	10	8
Troškovi usluga fiz. lica, koja ne obavljaju djelatnost, sa dažbinama	<u>1</u>	<u>1</u>
Ostali troškovi poslovanja	<u>173</u>	<u>193</u>
- Troškovi reprezentacije, reklame, sajmovi	19	5
- Troškovi materijala i energije	17	15
- Troškovi usluga održavanja	29	27
- Povraćaj troškova vezanih za radni odnos	7	8
- Troškovi intelektualnih i ličnih usluga	38	42
- Troškovi usluga saobraćaja i veza	11	10
- Troškovi premije osiguranja	6	4
- Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	14	19
- Troškovi zakupnine	9	8
- Troškovi stručnog usavršavanja radnika	-	2
- Troškovi drugih usluga	23	53
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	<u>(3)</u>	<u>(2)</u>
Ukupno:	<u>474</u>	<u>471</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

8. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (nastavak)

8.2 Operativni troškovi po prirodnim vrstama i funkcionalnim grupama

	U hiljadama EUR		
	Godina koja se završava 31. decembra 2018.		
	Ukupno	Pribava osiguranja	Ostali operativni troškovi
Troškovi pribavljanja osiguranja (provizije)	56	56	-
Amortizacija sredstava, neophodnih za poslovanje	8	5	3
Troškovi rada:	240	160	80
- Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih	137	91	46
- Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	92	61	31
- Ostali troškovi rada	10	7	3
Troškovi usluga fiz. lica, koja ne obavljaju djelatnost, sa dažbinama	1	1	-
Ostali troškovi poslovanja:	173	120	53
- Troškovi reprezentacije, reklame, sajmovi	19	19	-
- Troškovi materijala i energije	17	11	6
- Troškovi usluga održavanja	29	18	11
- Povraćaj troškova vezanih za radni odnos	7	2	5
- Troškovi intelektualnih i ličnih usluga	38	26	12
- Troškovi usluga saobraćaja i veza	11	7	4
- Troškovi premija osiguranja	6	3	3
- Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	14	10	4
- Zakupnine	9	6	3
- Troškovi stručnog usavršavanja radnika	-	-	-
- Troškovi drugih usluga	23	18	5
UKUPNO TROŠKOVI:	477	341	136
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(3)	-	-
UKUPNO:	474	341	136

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

8. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (nastavak)

8.2 Operativni troškovi po prirodnim vrstama i funkcionalnim grupama (nastavak)

	U hiljadama EUR		
	Godina koja se završava 31. decembra 2017.		
	Ukupno	Pribava osiguranja	Ostali operativni troškovi
Troškovi pribavljanja osiguranja (provizije)	44	44	-
Amortizacija sredstava, neophodnih za poslovanje	11	7	4
Troškovi rada:	225	139	86
- Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih	132	81	51
- Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	85	53	32
- Ostali troškovi rada	8	5	3
Troškovi usluga fiz. lica, koja ne obavljaju djelatnost, sa dažbinama	1	1	-
Ostali troškovi poslovanja:	192	124	68
- Troškovi reprezentacije, reklame, sajmovi	5	4	1
- Troškovi materijala i energije	15	9	6
- Troškovi usluga održavanja	27	14	13
- Povraćaj troškova vezanih za radni odnos	8	3	5
- Troškovi intelektualnih i ličnih usluga	42	26	16
- Troškovi usluga saobraćaja i veza	10	6	4
- Troškovi premija osiguranja	4	1	3
- Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	19	14	5
- Zakupnine	8	5	3
- Troškovi stručnog usavršavanja radnika	2	-	2
- Troškovi drugih usluga	52	42	10
UKUPNO TROŠKOVI:	473	315	158
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(2)	-	-
UKUPNO:	471	315	158

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

9. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA

	(U hiljadama EUR)	
	2018.	2017.
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	342	249
- Prihodi od kamata	165	166
- Prihodi od investicionih nekretnina	76	77
- Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	95	-
-Prihodi od dividendi	6	6
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	(82)	(82)
-Rashodi od umanjenja vrijednosti	(28)	(25)
-Rashodi amortizacije investicionih nekretnina	(23)	(23)
-Rashodi od umanjenja vrijednosti investicionih nekretnina	(31)	(34)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve:	260	167
Prihodi od ulaganja sredstava koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	61	117
- Prihodi od smanjenja ispravke vrijednosti (Napomena 14)	-	52
- Prihodi od kamata	54	54
- Prihodi od investicionih nekretnina	2	3
- Drugi prihodi	5	8
Rashodi od ulaganja sredstava koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	(1)	(9)
- Rashodi amortizacije investicionih nekretnina	(1)	(1)
- Drugi rashodi	-	(8)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava koja se ne finansiraju iz tehničkih rezervi i matematičke rezerve:	60	108
UKUPNO:	320	275

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

10. POREZ NA DOBIT

10.1 Komponente poreza na dobit

	(U hiljadama EUR)	
	2018.	2017.
Tekući porez	39	12
Odloženi porez		(3)
Ukupno:	39	9

10.2 Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisane poreske stope

	(U hiljadama EUR)	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Dobit prije oporezivanja	457	138
Poreska stopa 9%	41	12
Poreski efekat rashoda koji se ne priznaje u poreske svrhe	(3)	(3)
Umanjenje po osnovu poreske konsolidacije	(4)	-
Ostalo	5	-
Ukupno	39	9

Efektivna poreska stopa 8,56% 9%

Društvo je dana 24. decembra 2018.godine dobilo rješenje Poreske uprave broj 03/7-15376/2-18 kojim je odobreno poreska konsolidacija za 2018.godinu. Zakonom o porezu na dobit odobreno poresko konsolidovanje primjenjuje se najmanje pet godina. Ukupna obaveza poreza na dobit umanjena je za EUR 4 hiljade na osnovu konsolidovane poreske prijave.

10.3 Odložene poreske obaveze

	(U hiljadama EUR)	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Privremene razlike na nematerijalnim ulaganjima, opremi i investicionim nekretninama	14	14
Privremene razlike po osnovu efekata promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	11	26
	25	40

Kretanja na odloženim poreskim obavezama po osnovu privremenih razlika na nematerijalnim ulaganjima, opremi i investicionim nekretninama su prikazana u pregledu koji slijedi:

	(U hiljadama EUR)	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Stanje na početku godine	14	17
Obračunati odloženi porez u toku godine	-	(3)
Stanje na kraju godine	14	14

Prikazane odložene poreske obaveze odnose se na privremene razlike između osnovice po kojoj se nematerijalna ulaganja, oprema i investicione nekretnine priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u finansijskim izvještajima Društva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

11. ZARADA PO AKCIJI

Društvo je

	<u>31. decembar 2018.</u>	<u>31. decembar 2017.</u>
Dobit za godinu u hiljadama EUR	418	129
Ponderisani prosječni broj akcija	<u>242.740</u>	<u>220.000</u>
Zarada po akciji u EUR	<u><u>1,7220</u></u>	<u><u>0,5864</u></u>

12. OPREMA ZA NEPOSREDNO OBAVLJANJE DJELATNOSTI OSIGURANJA

U hiljadama EUR	<u>Oprema</u>
Nabavna vrijednost	
Stanje, 1. januar 2017. godine	105
Nabavke	<u>12</u>
Stanje, 31. decembar 2017. godine	<u>117</u>
Povećanja u toku godine	<u>4</u>
Stanje, 31. decembar 2018. godine	<u>121</u>
Ispravka vrijednosti	
Stanje, 1. januar 2017. godine	(82)
Obračunata amortizacija	<u>(11)</u>
Stanje, 31. decembar 2017. godine	<u>(93)</u>
Obračunata amortizacija	<u>(9)</u>
Stanje, 31. decembar 2018. godine	<u><u>(102)</u></u>
Sadašnja vrijednost	
31. decembar 2018. godine	<u><u>19</u></u>
31. decembar 2017. godine	<u><u>24</u></u>

13. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine odnose se na:

	<u>31. decembar 2018.</u>	<u>(U hiljadama EUR) 31. decembar 2017.</u>
Obveznice čiji je izdavalac Crna Gora	4.595	4.610
Akcije	142	177
Investicione nekretnine koje nisu namijenjene za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	877	931
Dugoročna poslovna potraživanja- lizing	<u>74</u>	<u>87</u>
Ukupno:	<u><u>5.688</u></u>	<u><u>5.805</u></u>

Takođe, u dugoročna finansijska ulaganja su uključena i dugoročna potraživanja koja ne služe za pokriće tehničkih rezervi i kapitala sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine i odnose se na dugoročna poslovna potraživanja po osnovu finansijskog lizinga.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

13. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

13.1 Obveznice

Obveznice Države Crne Gore sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine su prikazane u sledećem pregledu:

	Kamatna stopa (%)	Datum dospelja	(U hiljadama EUR)	
			31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Obveznice Crne Gore 2019.	5,38%	20. maj 2019.	827	2.755
Obveznice Crne Gore 2020.	3,88%	18. mart 2020.	1.229	1.248
Obveznice Crne Gore 2021.	5,75%	10. mart 2021.	702	607
Obveznice Crne Gore 2025.	3,38%	21. april 2025.	2.664	-
			5.422	4.610
Minus tekuće dospelje			827	-
Ukupno:			4.595	4.610

13.2 Akcije

Ulaganja u akcije se odnose na plasmane u sljedeće entitete:

	Procenat učešća	(U hiljadama EUR)	
		31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Prva banka Crne Gore AD, Podgorica	0,3438	63	70
Invest banka Montenegro AD, Podgorica	0,0116	-	28
Societe Generale Montenegro AD, Podgorica	0,1623	79	79
Ukupno:		142	177

13.3. Dugoročna poslovna potraživanja - lizing

Dugoročna potraživanja u iznosu od EUR 74 hiljada odnose se na dugoročna potraživanja po osnovu finansijskog lizinga po osnovu dijela nekretnine u ovim finansijskim izvještajima klasifikovane kao investicione nekretnine (307 od 347 kvadratnih metara). Lizing ugovor je zaključen na period od 10 godina i nosi kamatnu stopu od 4% na godišnjem nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

13. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

13.4. Investicione nekretnine koje nisu namijenjene za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja

	(U hiljadama EUR) Građevinski objekti
Nabavna vrijednost	
Stanje, 1 januar 2017. godine	1.128
Nabavke	-
Stanje, 31. decembar 2017. godine	1.128
Nabavke	-
Stanje, 31. decembar 2018. godine	1.128
Ispravka vrijednosti	
Stanje, 1. januar 2017. godine	140
Amortizacija	23
Rashodi od umanjenja vrijednosti investicionih nekretnina	34
Stanje, 31. decembar 2017. godine	197
Amortizacija	23
Rashodi od umanjenja vrijednosti investicionih nekretnina	31
Stanje, 31. decembar 2018. godine	251
Sadašnja vrijednost	
31. decembar 2018. godine	877
31. decembar 2017. godine	931

Poslovni rezultat investicionih nekretnina za godinu koja se završava 31. decembra 2018. i 2017. godine prikazan je u sljedećoj tabeli:

	(U hiljadama EUR)	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Prihodi od izdavanja investicionih nekretnina	78	80
Amortizacija investicionih nekretnina	(23)	(23)
Rezultat iz poslova investiranja	55	57

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

14. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

	(U hiljadama EUR)	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Potraživanja po osnovu premije osiguranja života	192	87
Minus: Obezvrijeđenje	(20)	(19)
	<u>172</u>	<u>68</u>
Kratkoročna potraživanja iz finansiranja - kamate po osnovu obveznica CG	158	148
Tekuće dospijeće finansijski lizing	13	13
Potraživanja za zakup- povezana pravna lica	7	8
	<u>7</u>	<u>8</u>
Ukupno:	<u>350</u>	<u>237</u>

Kretanje na obezvrijeđenju vrijednosti kratkoročnih sredstava prikazano je u pregledu koji slijedi:

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Stanje, na početku godine	19	71
Smanjenje (Napomena 9)	1	(52)
Stanje, na kraju godine	<u>20</u>	<u>19</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

15. OSNOVNI KAPITAL

	31. decembar 2018.	U hiljadama EUR 31. decembar 2017.
Akcijski kapital - obične akcije	2.600	2.200
Revalorizacione rezerve	114	267
Preneseni i neraspoređeni (dobitak)	495	177
- Prenesena dobit iz prethodnih godina	77	48
- Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine	418	129
Ukupno rezerve:	3.209	2.644

Akcije Društva su obične (redovne) akcije koje glase na ime i čine jednu klasu akcija. Nominalna vrijednost jedne akcije iznosi EUR 10. Akcionarsko društvo za osiguranje "Lovćen" osiguranje Podgorica je jedini akcionar Društva.

Adekvatnost kapitala

Izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju („Sl. list CG“ br. 45/12, 06/13, 55/16) povećan je iznos minimalnog akcijskog kapitala društva za životna osiguranja sa EUR 800 hiljada na EUR 3.000 hiljade. Zakonom su propisani minimalni iznosi godišnjeg povećanja akcijskog kapitala u narednih sedam godina. U roku od jedne godine počev od avgusta 2012. godine kapital je trebalo da se uveća do iznosa od EUR 1.000 hiljada, a zatim prema članu 201a Zakona o osiguranju, Društvo je dužno da u roku od pet godina od stupanja na snagu Zakona o osiguranju poveća akcijski kapital i da uskladi visinu akcijskog kapitala najmanje na nivo od EUR 3.000 hiljada do avgusta 2019. godine.

Nakon odluke SA od 18.04.2018. godine, Društvo je predalo Zahtjeve Komisiji za tržište kapitala za dokapitalizaciju, i 22. maja 2018. godine je izvršeno uvećanje akcijskog kapitala iz neraspoređene dobiti iz ranijih godina u iznosu od EUR 100 hiljada (10 hiljada akcija nominalne vrijednosti 10 EUR po akciji). Po rješenju za povećanje kapitala po osnovu preče kupovine akcija br. 02/2E-4/3-18 od 16. maja 2018 godine evidentiran je skraćeni prospekt za zatvorenu ponudu emisije akcija emitovanih po osnovu preče kupovine za dokapitalizaciju društva od strane akcionara u iznosu od EUR 300 hiljada (30 hiljada akcija nominalne vrijednosti 10 EUR po akciji), dok je 11. juna 2018. godine izvršen upis akcija.

Rešenjem br. 4-0009247/021 od 31. jula 2018 godine izdatim od strane Centralnog registra privrednih subjekata (CRPS), Društvo je u CRPS registrovalo ukupan novi iznos kapitala.

Ovim uvećanjem akcijskog kapitala Društvo je uskladilo isti u skladu sa Zakonom o osiguranju.

U skladu sa pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti („Sl. list CG“ br. 14/13) utvrđena margina solventnosti sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine je prikazana u sljedećem pregledu:

	31. decembar 2018.	U hiljadama EUR 31. decembar 2017.
Margina solventnosti po osnovu matematičke rezerve	109	102
Margina solventnosti po osnovu rizičnog kapitala:	294	168
Ukupna margina solventnosti za životna osiguranja	403	270
Margina solventnosti (premijski metod, život)	26	25
Margina solventnosti (metod šteta, život):	19	21
Margina solventnosti (metod rezerve za štete, život)	27	27
Margina solventnosti za dopunska osiguranja	27	27
Margina solventnosti (život, ukupno)	430	297
Kapital	2.676	2.247

Osnovni kapital Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine iznosi EUR 2.676 hiljada i veći je od obračunate margine solventnosti za EUR 2.246 hiljada, čime ispunjava minimalno propisane zahtjeve adekvatnosti kapitala.

Obračun margine solventnosti sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja visine margine solventnosti („Sl. list CG“ br. 14/13) i iznosila je EUR 430 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

15. OSNOVNI KAPITAL (nastavak)

Adekvatnost kapitala (nastavak)

OBRAČUN KAPITALA	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
I OSNOVNI KAPITAL (1 + 2 + 3 + 4 - 5 - 6 - 7 - 8)	2.676	2.247
1 Uplašeni akcijski kapital društva za osiguranje, izuzev akcijskog kapitala uplaćenog na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija	2.600	2.200
2 Rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja	-	-
3 Rezerve iz dobiti	-	-
4 Prenesena dobit iz prethodnih godina	77	48
5 Otkupljene sopstvene akcije	-	-
6 Nematerijalna imovina	(1)	(1)
7 Preneseni gubitak i gubitak tekuće godine	-	-
8 Razlika nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete	-	-
II DOPUNSKI KAPITAL (1 + 2 + 3 + 4)	-	-
1 Akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija	-	-
2 Podređeni dužnički instrumenti	-	-
3 Rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povlašćenim akcijama	-	-
4 Druge stavke (4.1 + 4.2)	-	-
Vrijednost matematičke rezerve koja u obračunu ne uzima u obzir stvarni trošak pribavljanja umanjena za vrijednosti matematičke rezerve koja u obračunu uzima u obzir stvarni trošak pribavljanja, pri čemu stvarni troškovi pribavljanja u obračunu matematičke rezerve ne smiju prelaziti 3,5% osigurane sume	-	-
4.1 rezerve koja u obračunu uzima u obzir stvarni trošak pribavljanja, pri čemu stvarni troškovi pribavljanja u obračunu matematičke rezerve ne smiju prelaziti 3,5% osigurane sume	-	-
4.2 Revaloriz. rezerve imovine koja ne ulazi u sastav imovine za pokriće tehničkih rezervi	-	-
III GARANTNI KAPITAL I + II	2.676	2.247
IV STAVKE ODBITKA (1 +2 +3)	-	-
Udjeli u drugim društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje, bankama, brokerskim i dilerskim društvima,		
1 društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava	-	-
Ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društva iz tačke 1 ovog stava, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava	-	-
2 Akcije koje se ne kotiraju na organizovanim tržištima i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza	-	-
3	-	-
V KAPITAL I + II - IV	2.676	2.247
VI MARGINA SOLVENTNOSTI	430	297
VII MINIMALNI AKCIJSKI KAPITAL	2.600	2.200
UTVRĐIVANJE ADEKVATNOSTI KAPITALA		
Kapital ≥ Margini solventnosti	K > MS	K > MS
Garantni kapital ≥ 1/3 Margine solventnosti	GK > 1/3MS	GK > 1/3MS
Garantni kapital ≥ min iznosu akcijskog kapitala	GK > AK	GK > AK

U bilansu stanja na dan 31. decembra 2018. godine, Društvo je prikazalo EUR 2.600 hiljada akcijskog kapitala, EUR 77 hiljade dobiti iz ranijih godina i nematerijalnu imovinu u iznosu EUR 1 hiljade. Kod obračuna adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2018. godine Društvo je uzelo u obzir osnovni kapital, koga čine akcijski kapital, dobit iz ranijih godina umanjeno za vrijednost nematerijalne imovine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

15. OSNOVNI KAPITAL (nastavak)

Adekvatnost kapitala (nastavak)

Garantni kapital čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala Društva koji sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine iznosi EUR 2.676 hiljada čime ispunjava minimalno propisane zahtjeve da nije manji od 1/3 margine solventnosti odnosno od minimalno propisanog iznosa akcijskog kapitala na navedeni datum.

Tehničke rezerve Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine su 135% pokrivena sredstvima dozvoljenih ulaganja, čime Društvo ispunjava minimalno propisane zahtjeve kada su deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi u pitanju na navedeni datum.

Izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju koje su stupile su na snagu 25. avgusta 2016. godine, prestala je obaveza Društva za deponovanje i ulaganje 1/3 kapitala. Shodno ovome, Društvo može sredstva iz vlastitog izvora koristiti za pokriće tehničkih rezervi.

16. REZERVISANJA

	(U hiljadama EUR)	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Bruto tehničke rezerve:		
- Bruto prenosne premije	2	2
- Bruto rezervisanja za nastale i prijavljene štete	202	164
- Bruto rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete	362	235
- Bruto rezervisanja za troškove obrade šteta	14	13
- Rezervisanja za bonuse i popuste (napomena 16.1)	127	-
	<u>707</u>	<u>414</u>
Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja	2.891	2.862
Rezervisanje za jubilarne nagrade i otpremnine	6	5
Ostala rezervisanja	<u>7</u>	<u>7</u>
Ukupno:	<u>3.611</u>	<u>3.288</u>

16.1 Bruto rezervisane štete

Promjene na rezervisanim štetama životnog osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

	(U hiljadama EUR)	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Stanje, 1. januara	414	387
Rezervisanja za bonuse i popuste (Napomena 16)	127	-
Rezervisanja šteta u toku godine (Napomena 6)	<u>166</u>	<u>27</u>
Stanje, 31. decembra	<u>707</u>	<u>414</u>

16.2 Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja

Promjena na matematičkim rezervama i drugim tehničkim rezervisanjima životnih osiguranja u toku godine su sljedeće:

	(U hiljadama EUR)	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Stanje, 1. januara	2.862	2.899
Rezervisanja u toku godine	<u>29</u>	<u>(37)</u>
Stanje, 31. decembra	<u>2.891</u>	<u>2.862</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

17. KRATKOROČNE OBAVEZE

	(U hiljadama EUR)	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Obaveze iz poslova osiguranja:	75	83
- Obaveze po osnovu šteta	67	76
- Obaveze za premiju reosiguranja	8	7
Ostale obaveze:	122	95
- Ostale kratkoročne obaveze	83	83
- Obaveze za porez na dobit	39	12
Ukupno:	197	178

18. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Pri sastavljanju ovih finansijskih izvještaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i operativne odluke drugog lica. Prilikom razmatranja svih mogućih vrsta odnosa između povezanih pravnih lica, pažnja se usmjerava na suštinu odnosa, a ne samo na pravnu formu. Povezana pravna lica mogu ulaziti u transakcije, koje možda nepovezana lica ne bi vršila i transakcije sa povezanim pravnim licima mogu se obavljati pod drugačijim uslovima i u drugačijim iznosima u odnosu na iste transakcije sa nepovezanim pravnim licima.

Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Društva na dan i za godinu završenu 31. decembra 2018. i 2017. godine prikazane su kao što slijedi:

a) Salda na računima sa povezanim pravnim licima

		(U hiljadama EUR)	
		31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Obaveze		8	8
Obaveze za premiju reosiguranja	Pozavarovalnica „Triglav RE“ DD Ljubljana	8	7
Obaveze za održavanje programa "CRM"	"Triglav Svetovanje" doo Domžale	-	1
Potraživanja		7	8
Potraživanja za zakup	"Lovćen" osiguranje AD-većinski vlasnik	7	8

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

18. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (nastavak)

b) Transakcije sa povezanim pravnim licima

		31. decembar 2018.	(U hiljadama EUR) 31. decembar 2017.
Prihodi			
Prihodi po osnovu zakupa	"Lovćen" osiguranje AD - većinski vlasnik	71	72
Prihodi od reosiguranja po osnovu provizija	Pozavarovalnica „Triglav RE“ DD, Ljubljana	3	2
		74	74

		31. decembar 2018.	(U hiljadama EUR) 31. decembar 2017.
Rashodi			
Rashodi po osnovu zakupa	"Lovćen" osiguranje A.D. - većinski vlasnik	9	9
Rashodi za premiju osiguranja-nezgoda radnika i obavezna osiguranja	"Lovćen" osiguranje A.D., većinski vlasnik	6	3
Rashodi za održavanje programa "CRM"	"Triglav Svetovanje" d.o.o Domžale	2	2
Rashodi premija reosiguranja	Pozavarovalnica „Triglav RE“ D.D., Ljubljana	37	39
Rashodi od reosiguranja za nastale razervisane prijavljene stete	Pozavarovalnica „Triglav RE“ D.D., Ljubljana	-	6
		54	59

c) Naknade rukovodstvu

Bruto zarada Izvršnom direktoru za njegove usluge izvršene u toku redovnog radnog vremena za 2018. godinu iznosi EUR 36 hiljada (2017: EUR 36 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

19. POTENCIJALNE OBAVEZE I RIZICI POSLOVANJA**19.1 Oporezivanje**

Poreski sistem Crne Gore je u procesu kontinuiranih izmjena. Međutim, još uvijek postoje različita tumačenja poreskih propisa. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Društva smatra da su poreske obaveze uključene u ove finansijske izvještaje pravilno iskazane. U toku 2018. godine nije bilo kontrole Poreske uprave.

19.2 Sudski sporovi

Društvo vodi određene sudske sporove sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine koji se smatraju uobičajenim za ovu vrstu poslovanja, uključujući sporove po osnovu odštetnih zahtjeva prema različitim polisama osiguranja koje je Društvo izdalo. Obzirom da se ne mogu sa sigurnošću predvidjeti efekti i ishod ovih sporova, rukovodstvo Društva smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava za takve sporove u toku ili naknadne potencijalne odštetne zahtjeve, ishodi sporova u toku ili podnijetih odštetnih zahtjeva kao i onih koji eventualno predstoje protiv Društva, nemaju materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

19.3 Finansijski i operativni lizing

Društvo ima zaključene ugovore o finansijskom i operativnom lizingu kao davalac lizinga.

Buduće vrijednosti minimalnih potraživanja po osnovu finansijskog lizinga na dan 31. decembra 2018. godine i 31. decembra 2017. godine su prikazana kao što slijedi:

	(U hiljadama EUR)	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Do godinu dana	13	13
Od 1 do 5 godina	74	72
Preko 5 godina	-	15
	87	100

Buduće vrijednosti minimalnih potraživanja po osnovu operativnog lizinga na dan 31. decembra 2018. godine i 31. decembra 2017. godine su prikazane kao što slijedi:

	(U hiljadama EUR)	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Do godinu dana	95	86
Od 1 do 5 godina	8	-
	103	86

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

20. IZVJEŠTAJ AKTUARA

Mišljenje ovlaštenog aktuara o godišnjim finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju Društva na dan 31.12.2018. godine je pozitivno, sa sljedećim sugestijama Društvu:

-Društvo treba da nastavi sa uvećanjem portfelja koje je bilježilo u 2018. Pored toga potrebno je da Društvo i dalje pokuša što više racionilizirati procese poslovanja, kako bi smanjilo razliku među obračunatim troškovima koje ima.

-Potrebna je posebna pažnja na prinose ulaganja tehničkih rezervi, koji trebaju i dalje nadmašivati garantovane kamate u tarifama i na usklađenost deponovanih i uloženi sredstava sa obavezama Društva sa aspekta ročnosti i likvidnosti sredstava.

21. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo usklađujućih događaja nakon datuma bilansa stanja koji mogu uticati na finansijski položaj i rezultat Društva na dan 31. decembra 2018. godine.

Podgorica, 22. mart 2019. godine

Potpisano u ime Akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen – životna osiguranja", Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Tijana Radinović
Rukovodilac odjeljenja za finansije i računovodstvo

Izvršni direktor

Zorka Milić
Izvršni direktor

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA**

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA**

Izveštaj menadžmenta za 2018. godinu

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA**

Sadržaj:

1.	KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE	3
2.	ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA	4-6
3.	MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	7
4.	PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ	8
5.	PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	9
6.	INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA	9
7.	POSLOVNE JEDINICE	10-11
8.	PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA	12
9.	CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM	13
10.	INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA	13-15
11.	CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA	15-16
12.	IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	16-17

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE "LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE

Akcionarsko društvo za osiguranje „Lovćen-životna osiguranja“ Podgorica sa sjedištem u Podgorici, ulica Marka Miljanova 29/III (u daljem tekstu: „Društvo“), osnovano je 24. decembra 2010. godine.

Društvo je usaglasilo svoju organizaciju sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. list RCG“, br.6/02) i upisalo se u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici 24. decembra 2010. godine pod brojem 4-0009247/001.

Djelatnost Društva čine poslovi životnih osiguranja.

Poslovi životnih osiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju i preduzimanje mjera za sprečavanje i suzbijanje rizika koji mogu ugroziti osigurana lica, kao i zaključivanje i izvršavanje ugovora o reosiguranju osiguranog viška rizika iznad samoprdržaja.

Društvo se, u okviru djelatnosti osiguranja, bavi poslovima životnog osiguranja:

- osiguranje života,
- rentno osiguranje,
- dopunsko osiguranje lica uz osiguranje života,
- druge vrste životnih osiguranja.

Prosječan broj radnika u 2018. godini je 26 radnika (2017: 26 radnika), od kojih je 9 radnika (2017: 9 radnika) zaposleno kao interni zastupnici po ugovoru o dopunskom radu.

Osnovni kapital Društva na 31.12.2018. godine iznosi 2.600 hiljade EUR. Akcionarski kapital je podijeljen na 260 hiljada akcija koje imaju pojedinačnu nominalnu vrijednost 10 EUR. Sve akcije su obične (redovne) akcije, glase na ime i čine jednu klasu akcija.

Jedini akcionar Društva je njegov osnivač Akcionarsko društvo za osiguranje „Lovćen“ Podgorica.

Dana 30. decembra 2010. godine Društvo je zaključilo Ugovor o prenosu portfelja sa Akcionarskim društvom za osiguranje "Lovćen", Podgorica broj 03-371/30, a dana 25. januara 2011. godine i aneks Ugovora broj 03-371/30-1 po kome je utvrđen prenos portfelja u skladu sa Zakonom o osiguranju Zakona o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06 i 19/07, „Sl. list CG“ 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13, 55/16).

U skladu sa Rješenjem o davanju saglasnosti za prenos portfelja broj 03-1116/3-10 od 31. januara 2011. godine, Agencija za nadzor osiguranja je dala saglasnost Akcionarskom društvu za osiguranje "Lovćen", Podgorica, za prenos portfelja životnih osiguranja na Društvo.

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA**

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

BILANS USPJEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

(U hiljadama EUR)	Napomena	Tekuća 2018. godina	Prethodna 2017.godina
Obračunate bruto premije osiguranja		2.158	1.374
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja		(37)	(39)
Prihod od premije osiguranja i saosiguranja		2.121	1.335
POSLOVNI PRIHODI		2.121	1.335
Obračunate bruto naknade šteta		(1.171)	(991)
Umanjenje za udio reosiguranja u naknadama šteta			
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete		(38)	(25)
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete u reosiguravajući dio		-	(6)
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete		(127)	(2)
Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta		(1)	-
Rashodi naknada šteta		(1.337)	(1.024)
Promjene rezervisanja za bonuse i popuste		(127)	-
Promjene matematičkih rezervisanja		(29)	37
Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja		(156)	37
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja		(17)	(14)
POSLOVNI RASHODI		(1.510)	(1.001)
DOBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT		611	334
Troškovi sticanja osiguranja		(341)	(316)
Amortizacija		(3)	(4)
Troškovi rada		(80)	(86)
Materijalni troškovi		(6)	(6)
Ostali troškovi usluga		(47)	(61)
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja		3	2
TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA		(474)	(471)
DOBITAK/GUBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT		137	(137)
FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA		320	275
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		342	249
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		(82)	(82)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		260	167
Prihodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		61	117
Rashodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		(1)	(9)
Neto finansijski rezultat koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		60	108
DOBITAK REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		457	138
POREZ NA DOBIT		(39)	(9)
NETO DOBIT ZA POSLOVNU GODINU		418	129
ZARADA PO AKCIJI (u EUR)		1,7220	0,5864

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA**

**BILANS STANJA
NA DAN 31. DECEMBRA 2018. GODINE
U hiljadama EUR**

	<u>Napomena</u>	<u>Tekuća 2018. godina</u>	<u>Prethodna 2017. godina</u>
AKTIVA			
Nematerijalna imovina		1	1
Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja		19	24
Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi		5.688	5.805
Dugoročna finansijska ulaganja		5.688	5.805
Kratkoročna finansijska ulaganja		827	-
Gotovinska sredstva		158	83
Kratkoročna potraživanja		350	237
Kratkoročna sredstva		1.335	320
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama			
Ukupna aktiva		7.043	6.150
PASIVA			
Akcijski kapital-obične akcije		2.600	2.200
Osnovni kapital		2.600	2.200
Revalorizacione rezerve		114	267
- Prenesena dobit iz prethodnih godina		77	48
- Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine		418	129
Prenesena i neraspoređena dobit		495	177
Rezerve		609	444
Bruto tehničke rezerve		707	414
Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja		2.891	2.862
Ostala rezervisanja		13	12
Rezervisanja		3.611	3.288
Kratkoročne obaveze		197	178
Odložene poreske obaveze		26	40
Ukupna pasiva		7.043	6.150

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA**

2.1. Ključni pokazatelji poslovanja

POKAZATELJI:	Realizacija	Realizacija
	01-12 2018	01-12 2017
ROE	14,3%	5,0%
ROA	6,3%	2,1%
Troškovni količnik	23,4%	36,8%
Bruto kvota šteta	0,62	0,73
Bruto kombinovana kvota	0,83	1,07
Pokazatelj likvidnosti	30,17	24,83
Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja	1,22	1,09
Adekvatnost kapitala (koeficijent raspoloživog i minimalnog kapitala) – u skladu sa lokalnim propisima na zadnji dan perioda	1,03	1,02

2.2. Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

Izvršni direktor Društva "Lovćen-životna osiguranja" AD je Zorka Milić.

Organ upravljanja Društva je Odbor direktora.

Članovi Odbora direktora Društva su:

- Janez Rožmarin, predsjednik Odbora direktora
- Igor Zupan, potpredsjednik Odbora direktora
- Edvard Kranjčić, član Odbora direktora

Članovi Revizorskog odbora su:

- Anja Bošković, predsjednik Revizorskog odbora
- Stanko Mugoša, član Revizorskog odbora
- Bojana Atanasković, član Revizorskog odbora

Skupština akcionara - Jedini akcionar Društva je njegov osnivač Akcionarsko društvo za osiguranje „Lovćen“ Podgorica koga zastupa Izvršni direktor Matjaž Božič.

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA**

3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Životna sredina je prostor, odnosno prirodno okruženje, vazduh, zemljište, voda i more, biljni i životinjski svijet, pojave i djelovanja: klima, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, buka i vibracije, kao i okruženje koje je stvorio čovjek: gradovi i druga naselja, kulturno-istorijska baština, infrastrukturni, industrijski i drugi objekti.

Preduzeće "Lovćen-životna osiguranja" a.d., vodi svoju politiku ekološki svjesno i angažovano, u skladu sa Zakonom o životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore", br. 052/16 od 09.08.2016) i Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 080/05 od 28.12.2005, Službeni list Crne Gore", br. 040/10 od 22.07.2010, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 027/13 od 11.06.2013, 052/16 od 09.08.2016).

Kao društveno odgovorno preduzeće, a u skladu sa djelatnošću koje Društvo obavlja, sve aktivnosti planiramo i sprovodimo na način da:

- Prouzrokuju najmanju moguću promjenu u životnoj sredini, odnosno da predstavljaju najmanji mogući rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi,
- Smanjimo opterećenje prostora i potrošnje sirovina i energije u izgradnji, kao i u proizvodnji, distribuciji i upotrebi,
- Uključimo mogućnost reciklaže, spriječimo ili ograničimo uticaj na životnu sredinu na samom izvoru zagađenja;
- Kada nije sigurno kakve posljedice može prouzrokovati eventualni zahvat, sprovodimo sve raspoložive procedure za ocjenu očekivanih uticaja i odgovarajuće mjere, kako bi se izbjegle negativne posljedice po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

S obzirom da Društvo posluje u zgradi Filijale "Lovćen" osiguranja, samim tim ima obezbijedene protivpožarne aparate i vodi se reciklažom kancelarijskog papira.

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE "LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA

4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Društvo ima u narednom periodu jasnu viziju razvoja osiguranja života kroz stvaranje svoje interne mreže savjetnika za prodaju osiguranja života. Društvo je fokusirano na jačanje portfelja i povećanje tržišnog učešća zaključujući kvalitetne i dugoročne ugovore, razvijajući nove proizvode sa uključenjem osvježeni ponuda postojećih proizvoda, jačanjem svih prodajnih kanala i praćenjem mogućih proširenja. Društvo teži da ima stimulativan model nagrađivanja koji motiviše prodajnu mrežu. Aktuelan je izazov za projekat bankoosiguranja za koji Društvo razmatra konkretna moguća rješenja.

Povezanost sa "Lovćen" osiguranjem može značajnije da utiče na pokrivanje segmenta potencijalnih osiguranika u dijelu osiguranja menadžera (značajnih kadrova) pravnih lica po grupnom osiguranju. Takođe je neophodno dalje raditi na procjeni rada i saradnji sa glavnim zastupnicima u LO, efikasnijoj obradi podataka doživljenja ovog kanala prodaje, edukaciji drugih zastupnika o mogućnostima zaključenja životnih osiguranja i ponudi životnih osiguranja njihovim klijentima u neživotnim osiguranjima.

Takođe je neophodno usmjeriti rad na selekciju brokera uz fokus na brokere koji već duže vrijeme saraduju sa "Lovćen" osiguranjem AD i usmjeriti ih na prodaju životnih osiguranja pri čemu je potrebno obezbjediti konkurentnost provizije uz zadržavanje konkurentnosti proizvoda.

Ostvarivanje poslovnih ciljeva zasniva se na pravom izboru kompetentnih rukovodilaca i stalnom usavršavanju svih zaposlenih u Društvu. Zaposleni u Društvu, njihova odgovornost, stručnost i znanje su najveći kapital koji će dati dodatni zamajac ostvarivanju veće profitabilnosti.

Tradicija, prepoznatljivost, povjerenje klijenata i najšira paleta proizvoda očuvane najveće tržišno učešće kod neživotnih osiguranja i postići što bolju poziciju i veće tržišno učešće kod životnih osiguranja do kraja strateškog perioda. Pružanje konkurentnih i kvalitetnih usluga Društvo ostvaruje prepoznavanjem zahtjeva tržišta, prilagođavanjem potrebama osiguranika, unapređenjem tehnologije i usaglašavanjem sa tehnologijom matične kuće. Poznato je da je najuspješnija osoba ona koja se može najbolje i najbrže prilagoditi novim situacijama. To vrijedi kako za pojedinca tako i za preduzeća.

Osiguranici su sve više informisani, te iz tog razloga su vrlo kritični, zahtjevni i osjetljivi na odnos cijene i usluga, te su neloyalni ako nemaju osjećaj da su njihove potrebe adekvatno zadovoljene. U nastojanju zadovoljenja potreba klijenata Društvo konstantno prati zahtjeve tržišta.

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE "LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA

5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

5.1. Istraživanje i razvoj

U skladu sa strateškim projektom, razvija se specijalna prodajna mreža. Bitan razvojni izazov jeste angažovanje kvalitetnih savjetnika shodno planu razvoja interne mreže.

Društvo je, u saradnji sa Akcionarom, zaključilo ugovor o poslovnoj saradnji sa SGME bankom AD dana 27.03.2018. godine. Predmet ugovora je novi proizvod koji se odnosi na grupno osiguranje života penzionera klijenata banke sa promjenjivom premijom. Naime, u osiguranje će ući svi korisnici kreditne linije banke koja se odnosi na penzionere. Navedeni proizvod podrazumijeva da će ugovarač osiguranja i platilac premije biti Banka.

Isti ugovor je zaključen i sa Prvom bankom 20.07.2018. godine, sa Erste bankom 12.10.2018. godine, sa CKB i Addiko bankom 07.11.2018. godine. Interesovanje postoji i od drugih banaka za grupno osiguranje.

Stalna aktivnost na naplati premije je pojačana i tokom ove godine definisanjem Uputstva i slanjem izmijenjenih pisama obavještenja za one osiguranike koji imaju kašnjenja u plaćanju premije preko dva mjeseca. Sve je sprovedeno direktno u IT sistem Život.

5.2. Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

Društvo posebnu pažnju posvećuje edukaciji i osposobljavanju svojih zaposlenih, a posebno u dijelu razvoja interne prodajne mreže. Tokom godine obavljeno je više edukacija u skladu sa strateškim projektom „Razvoj interne prodajne mreže u Lovćen-životnim osiguranjima“.

Takođe, tokom godine zaposleni su obučavani u dijelu upravljanja rizicima, SPNFT-a i skladnosti poslovanja. Obavezni su godišnji sastanci na nivou Grupe Triglav u dijelu finansija i računovodstva, aktuarstva, SPNFT-a, i upravljanjem rizicima.

Društvo u okviru svog poslovanja praktikuje :

- Individualno, odnosno kolektivno osposobljavanje najvišeg rukovodstva (Izvršni direktor, rukovodioci odjeljenja): coaching – eksterni coach
- Nadogradnju i poboljšanje redovnih sastanaka
- Pripremu plana za uvođenje obaveze neposrednih rukovodilaca da sa svojim zaposlenima obave bar jedan razgovor godišnje
- Svi rukovodioci moraju imati jasno definisane ciljeve i predstaviti ih svojim zaposlenima, uz periodično davanje povratnih informacija o njihovoj uspješnosti
- Primjenu Kodeksa Triglav grupe

6. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA

Preduzeće "Lovćen-životna osiguranja" AD, nije imalo otkup sopstvenih akcija tokom 2018.godine.

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA**

7. POSLOVNE JEDINICE

Sjedište društva "Lovćen-životna osiguranja je u Ul.Marka Miljanova br. 29/III, Podgorica. Društvo nema drugih poslovnih jedinica.

Prosječan broj radnika u 2018. godini je 26 radnika (2017: 26 radnika), od kojih je 9 radnika (2017: 9 radnika) zaposleno kao interni zastupnici po ugovoru o dopunskom radu.

TABELA: Zaposleni u Društvu s obzirom na vrstu zaposlenja

Vrsta zaposlenja	31.12.2018	Udio	31.12.2017	Udio
Interni radnici	8	31%	8	31%
Zastupnici	18	69%	18	69%
Ostali (npr, zaposleni na teh, pregledima...)				
Ukupno	26	100%	26	100%

TABELA: Zaposleni u Društvu s obzirom na vrstu ugovora o radu (određeno, neodređeno vrijeme)

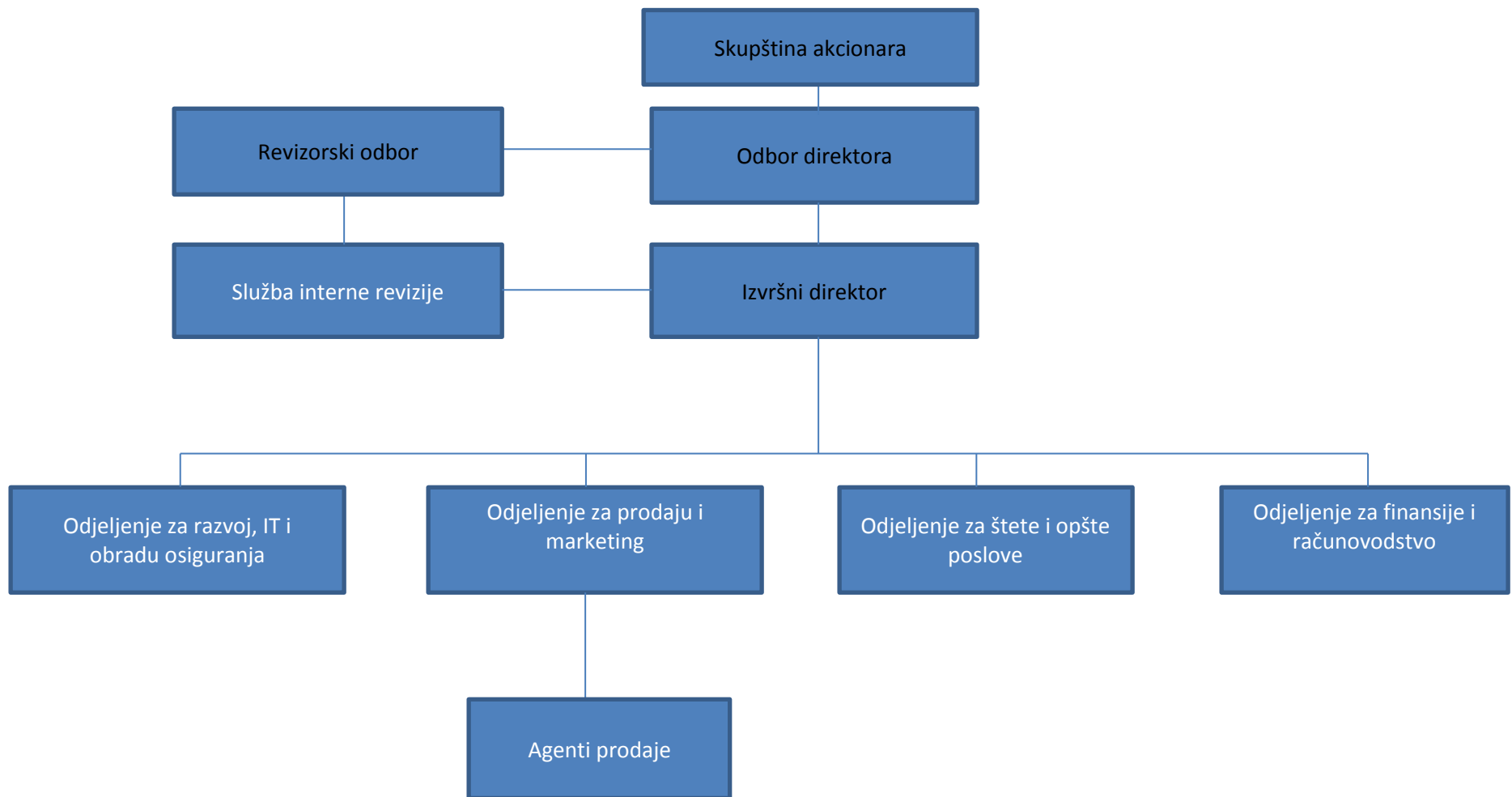
Vrsta ugovora o radu	31.12.2018	Udio	31.12.2017	Udio
Za određeno vrijeme	17	65%	19	73%
Za neodređeno vrijeme	9	35%	7	27%
Ukupno	26	100%	26	100%

TABELA: Zaposleni u Društvu s obzirom na stepen obrazovanja

Stepen obrazovanja	Broj zap. 31.12.2018	Udio 31.12.2018	Broj zap. 31.12.2017	Udio 31.12.2017
Niža in manje (I-IV)				
Srednja (V)	19	73%	19	73%
Viša (Vi)				
Visoka (VII)	6	23%	6	23%
Magisterij (VIII)	1	4%	1	4%
Doktorat (IX)				
Ukupno	26	100%	26	100%

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA**

Organizaciona šema "Lovćen – životna osiguranja" AD Podgorica

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA**

**8. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU
FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA**

8.1 Obveznice

Obveznice Države Crne Gore sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine su prikazane u sledećem pregledu:

			(U hiljadama EUR)			
			<u>Kamatna stopa (%)</u>	<u>Datum dospjeća</u>	<u>31. decembar 2018.</u>	<u>31. decembar 2017.</u>
Obveznice	Crne	Gore	5,38%	20. maj 2019.	827	2.755
Obveznice	Crne	Gore	3,88%	18. mart 2020.	1.229	1.248
Obveznice	Crne	Gore	5,75%	10. mart 2021.	702	607
Obveznice	Crne	Gore	3,38%	21. april 2025.	2.664	-
Ukupno:					5.422	4.610

8.2 Akcije

Ulaganja u akcije se odnose na plasmane u sljedeće entitete:

			(U hiljadama EUR)			
			<u>Procenat učešća</u>		<u>31. decembar 2018.</u>	<u>31. decembar 2017.</u>
Prva banka Crne Gore AD,	Podgorica		0,3438		63	70
Invest banka Montenegro AD,	Podgorica		0,0116		-	28
Societe Generale Montenegro AD,	Podgorica		0,1623		79	79
Port of Adria AD,	Bar		0,0056		-	-
Ukupno:					142	177

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE "LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA

9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Sistem upravljanja rizicima društva "Lovćen-životna osiguranja" AD (u daljem tekstu: Društvo) proizilazi iz vizije, misije i ciljeva Društva, koji su usklađeni sa strateškom vizijom Grupe Triglav i sa zajedničkim interesima učesnika povezanih sa Društvom (akcionari, osiguranici, regulatori, te druge zainteresirane grupe i pojedinci).

Sklonost u preuzimanju rizika predstavlja onaj nivo rizika odnosno nivo potencijalnih gubitaka, koji proizilaze iz tih rizika, za koji je ocijenjeno da je Društvo spremno da prihvati tokom poslovanja, kako bi postiglo postavljene poslovne i strateške ciljeve. Apetit za rizikom velikim dijelom predstavlja subjektivnu procjenu uprave Društva i njegovih eksperata i najvećim dijelom se zasniva na kvalitativnom setu kriterijuma datih kulturom upravljanja rizicima prisutnih unutar Društva. U zavisnosti od prirode pojedinog tipa rizika, kao i od dostupnosti i kvalitete sa njom povezanih podataka, apetit za pojedinim rizikom se definiše kvalitativno ili kvantitativno. Veoma je bitno naglasiti da ograničavanje, tj. limitiranje rizika na prihvatljiv nivo istovremeno utiče na nivo prinosa koji Društvo može da očekuje iz poslovanja. Iz tog razloga, Društvo teži ka tome da limiti proizilaze iz prihvatljivog nivoa, kao i da na osnovu pomenutih ograničenja postiže maksimalni mogući prinos.

Misija Društva je da odgovorno i stručno sprovodimo poslove osiguranja i time obezbjeđujemo sigurnu budućnost naših osiguranika, vlasnika i zaposlenih.

Vizija Društva je sigurno i profitabilno poslovanje.

Cilj Društva je poboljšanje i povećanje poslovnog rezultata iz osnovne djelatnosti, povećavanje tržišnog učešća, kapitala, kao i poboljšanje kombinovanog količnika. To postizemo konkurentnim i kvalitetnim uslugama, efikasnim upravljanjem rizika za postizanje finansijske stabilnosti, kao i stručnim i motivisanim saradnicima i razvojem novih i poboljšanjem postojećih prodajnih kanala. Cilj Društva je i postizanje 15% tržišnog udjela i rast premije uz smanjenje kombinovanog količnika ispod 100%. Prosječan kombinovani količnik Društva u periodu od osnivanja 99% iz tog razloga što je Društvo imalo veliki nivo štetnog količnika u prosjeku od 85%. Razlog ostvarivanja štetnog količnika na ovako viskom nivou jeste veliki broj isteka osiguranja starog portfelja sa kojima se Društvo susreće proteklih godina. Profitabilnost kapitala (ROE) je od osnivanja Društva u prosjeku oko 9 %.

Društvo preuzima i upravlja rizicima u skladu sa zacrtanim strateškim ciljevima. U Izjavi o apetitu za rizicima definisani su tipovi rizika i tolerancija prema rizicima koje je Društvo spremno da preuzme za ostvarenje postavljenih ciljeva.

Metodologija mjerenja rizika je Standardna formula (Solventnost II), što je i definisano u Katalogu rizika.

10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA

U skladu sa djelatnošću kojom se Društvo bavi u Strategiji preuzimanja i upravljanja rizicima identifikovalo je sledeće rizike: rizik osiguranja, kreditni rizik, rizik likvidnosti i tržišni rizik.

Rizici osiguranja su rizici u vezi sa skrivenim prijetnjama i postupcima upotrijebljenim prilikom obavljanja poslova koji proizilaze iz obaveza životnog osiguranja društva prema osiguranicima i drugim ovlašćenim licima iz ugovora o osiguranju. Rizici osiguranja su rizici od nastanka gubitka ili nepovoljne promjene u vrijednosti obaveza iz osiguranja usljed neodgovarajućih premija i pretpostavki korišćenih u obračunu tehničkih rezervi. U okviru direktnih poslova osiguranja Društvo se suočava sa primarnim rizicima osiguranja koji se razvrstavaju po tipovima rizika (vrstama rizika), kao što je definisano u Katalogu rizika i predstavljaju pokrivene opasnosti u proizvodima osiguranja: dostizanje duboke starosti, smrtnost, invalidnost i obolijevanje, nezgode, ustrajnost portfelja, drugi demografski faktori, operativni troškovi, zdravlje, i sl.

Osnovni cilj upravljanja rizicima osiguranja je dostizanje, odnosno očuvanje veličine i kvaliteta portfelja koji obezbjeđuje stabilno i sigurno poslovanje uz istovremeno maksimiziranje prinosa.

10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA (nastavak)

Društvo za ispunjenje osnovnog cilja ima uspostavljene postupke za obezbjeđivanje odgovarajućeg nivoa izlaganja rizicima osiguranja, i to na sljedeći način:

- definisanjem internih odnosa u pogledu ovlašćenja, nadležnosti i odgovornosti;
- definisanjem odgovarajućih postupaka za oblikovanje i potvrđivanje proizvoda osiguranja;
- definisanjem odgovarajućih postupaka prepoznavanja (identifikacije), mjerenja ili ocjenjivanja, savladavanja i praćenja rizika osiguranja;
- odgovarajućim sistemom internih kontrola;
- praćenjem obima bruto premija osiguranja;
- definisanjem maksimalnog samopridržanja i odgovarajućeg reosiguravajućeg pokrivača, a time i obezbjeđivanjem odgovarajućeg nivoa reosiguranja portfelja;
- obezbjeđivanjem odgovarajućeg nivoa rezervisanja i kapitala s obzirom na rizičnost portfelja i dr..

Tržišni rizik

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima. Tržišni rizik je opasnost od nastanka gubitka ili nepovoljne promjene finansijskog položaja društva koja nastaje zbog promjena u visini i nepredvidljivosti tržišnih cijena sredstava, obaveza i finansijskih instrumenata. Tržišni rizik znači smanjenje viška imovine Društva iznad njegovih obaveza zbog promjene tržišnih varijabli na tržištima finansija i nekretnina.

Dakle, tržišni rizici odražavaju rizike koji proizilaze iz promjena u vrijednosti ili nepostojanosti tržišnih cijena finansijskih instrumenata. Društvo u okviru upravljanja tržišnim rizicima uvažava one finansijske instrumente koji utiču na vrijednost njegovih sredstava i obaveza, kao i strukturnu neusklađenost njegovih sredstava i obaveza.

Upravljanje rizikom obavlja Rukovodstvo na osnovu politika koje odobri Odbor direktora. Odbor direktora donosi, u pisanoj formi, osnovna pravila za sveukupno upravljanje rizikom, kao i politike, takođe u pisanoj formi, koje obuhvataju posebne oblasti kao što su valutni rizik, kamatni rizik, rizik promjene cijena vlasničkih hartija od vrijednosti, rizik promjene cijena nekretnina, rizik koncentracije, kreditni rizik i ulaganje viška likvidnih sredstava.

Društvo nije izloženo valutnom riziku. Valutni rizik proističe iz obračuna i uplata šteta u inostranstvu i aktuelnih priznatih obaveza.

Kreditni rizik je opasnost od gubitka ili nepovoljne promene u finansijskom položaju društva zbog kretanja u kreditnom položaju suprotnih strana i mogućih dužnika kojima je izloženo društvo u obliku rizika neplaćanja suprotne strane i rizika koncentracije. Kreditni rizik nije osnovni rizik poslovanja Društva već proizilazi iz aktivnosti osnovnog poslovanja (npr. rizik nenaplate potraživanja od osiguranika, rizik nenaplate od reosiguranja, kreditni rizik koji proizilazi iz ulaganja u finansijsku imovinu – npr. depoziti u bankama, dužnički vrednosni papiri i sl.). Područja u kojima je Društvo izloženo kreditnom riziku su:

- izloženost prema bankama i bankarskim grupama,
- potraživanja od potpisnika ugovora o osiguranju,
- potraživanja od posrednika pri osiguranju.

Društvo nema značajne koncentracije kreditnog rizika. Kreditni rizik portfolija se kontroliše ulaganjem sredstava u investicije s odgovarajućom bonitetnom ocjenom, stručnom analizom kreditnog rizika suprotnih strana i dovoljnim stepenom diversifikacije portfolija.

10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA (nastavak)

Rizik likvidnosti je rizik nastanka gubitka ukoliko Društvo nije sposobno da izmiri sve finansijske obaveze i obaveze dospjele na plaćanje koje nastanu u slučaju pojave većih šteta odnosno kada postoji potreba da se obezbijede potrebna sredstva sa značajno višim troškovima od uobičajenih. Rizik likvidnosti je i rizik otežanog pristupa finansijskim izvorima potrebnim za isplatu obaveza koje proizilaze iz ugovora o osiguranju i drugih ugovora. Rizici likvidnosti se obično materijalizuju u obliku nemogućnosti unovčenja investicija, a da prodaja ne bi tekla po znatnom diskontu s obzirom na trenutne tržišne cijene.

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dovoljnog iznosa novčanih sredstava i hartija od vrijednosti namijenjenih prodaji, raspoloživost finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih obaveza i mogućnosti da se izravna pozicija na tržištu. Koeficijent likvidnosti Društva na 31.12.2018. godine je iznosio 30,17%.

11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

Društvo je uspostavilo Sistem upravljanja rizicima čiji je osnovni cilj ostvarivanje zacrtanih strateških ciljeva. Društvo uspostavlja upravljanje rizicima na sledećim osnovama:

- poznavanje i razumijevanje preuzetih rizika;
- uključenost upravljanja rizika u sveobuhvatnu organizacionu kulturu i strukturu;
- definisanje limita i sistema praćenja izloženosti rizicima i preduzimanja mjera;
- mjerenje i izvještavanje o rizicima i
- interni akti iz oblasti upravljanja rizicima.

Upravljanje rizicima se sastoji od aktivnosti koje na osnovu identifikacija rizika obezbjeđuju nadzor nad preuzetim i potencijalnim rizicima i omogućavaju:

- izbjegavanje rizika u poslovnim oblastima koje su zbog previsokog stepena rizičnosti neprihvatljivi za Društvo,
- praćenje rizika na područjima na kojima je očekivan uravnotežen odnos troškova preuzetih rizika i prinosa,
- ograničavanje i smanjivanje rizika na prihvatljiv nivo uspostavljanjem limita i
- prenos i zaštita rizika.

Upravljanje rizicima obuhvata sljedeće aktivnosti:

- prepoznavanje (identifikacija) rizika koji se pojavljuju u poslovnom procesu,
- kvantifikacija, odnosno ocjena važnosti pojedinačnih rizika uz uvažavanje principa poslovanja,
- definisanje ciljeva u oblasti preuzimanja rizika koji proizilaze iz Apetita za rizicima i na osnovu toga uspostavljanje sistema limita,
- kontrola nad preuzimanjem rizika koji proizilaze iz poslovanja,
- kontrola rizika na način na koji se obezbjeđuje usklađenost poslovanja sa Strategijom i definisanim ograničenjima,
- praćenje profila rizičnosti uz primjenu internih metodologija,
- sprovođenje redovnog izvještavanja i
- preduzimanje mjera u slučaju utvrđenih odstupanja i zaoštrenih okolnosti poslovanja.

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE "LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA

11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA (nastavak)

Sistem upravljanja rizicima u Društvu uključuje sve oblasti sa posebnim osvrtom na oblasti koje mogu materijalno uticati na poslovanje i postavljene ciljeve:

- razvoj proizvoda, zaključivanje osiguranja i formiranje tehničkih rezervi,
- isplata šteta odnosno obaveza po osnovu ugovora o osiguranju,
- definisanje maksimalnog samopridržaja i učešća reosiguranja, kao i ostalih tehnika za smanjenje rizika,
- aktivno upravljanje sredstvima i obavezama, kao i obezbjeđivanje njihove optimalne usklađenosti,
- prepoznavanje (identifikacija) i upravljanje kreditnim rizikom,
- obezbjeđenje likvidnosti,
- upravljanje operativnim rizicima i
- upravljanje nefinansijskim rizicima.

U sistemu upravljanja rizicima Društvo ima jasno i precizno definisane odgovornosti i nadležnosti njegovih organizacionih jedinica.

Svi važni rizici, koje Društvo preuzima u svom poslovanju, određeni su i predstavljeni u Katalogu rizika. Radi se o spisku koji sadrži popis analiziranih, važnih vrsta rizika, kojima se Društvo izlaže zbog njihovih karakteristika. Sadrži najmanje podatke o vrsti i podvrsti rizika, definiciju rizika, sistemu upravljanja rizikom, odgovornu organizacionu jedinicu za preuzimanje i odgovornu organizacionu jedinicu za praćenje, kao i način izvještavanja o izloženosti. Katalog rizika, takođe, definiše trenutnu i ciljanu metodologiju mjerenja za svaku važnu vrstu rizika, čime je pokriven i razvojni aspekt oblasti upravljanja rizicima.

Spremnošću za preuzimanje rizika Društvo na kvantitativni i kvalitativni način definiše stepen do kojeg je na pojedinačnim segmentima rizika – u okviru svoje sposobnosti - spremno da se izloži za postizanje svojih strateških ciljeva. Kvalitativne mjere opisuju središnje poslovne strategije i ciljeve, koji označavaju smjer djelovanja i definišu rizike koje su spremni preuzeti. Kvantitativne mjere uspostavljaju konkretne mjere za pojedine vrste rizika (tzv. ključne indikatore), kao i nivoe spremnosti i tolerancije za preuzimanje svake važne vrste rizika, koji omogućavaju uspostavljanje limita i koje su ključne za implementaciju efikasnog procesa upravljanja rizicima.

12. IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Korporativno upravljanje predstavlja sistem za upravljanje i kontrolu privrednih društava. Prema rezultatima empirijskih istraživanja, kompanije koje se pridržavaju korporativnog upravljanja obično ostvaruju bolje rezultate od kompanija koje to ne čine. Jedan od razloga je taj što kroz poboljšane mehanizme upravljanja i kontrole dolazi do bolje raspodele nadležnosti i boljeg funkcionisanja celokupnog procesa odlučivanja. Drugi razlog je taj što kompanije sa dobrim korporativnim upravljanjem ulivaju veće poverenje, čime privlače više investitora. Oba ova elementa pomažu kompanijama sa dobrim korporativnim upravljanjem da prevaziđu kompanije koje imaju loše standarde u ovoj oblasti ili ih nemaju uopšte.

U Statutu Društva "Lovćen-životna osiguranja" ad primjenjen je Kodeks korporativnog upravljanja. Samim tim Društvo je obezbijedilo ravnopravan tretman i zaštitu prava akcionara, preduzelo mjere i aktivnosti kojima se akcionari podstiču da aktivno učestvuju u radu i odlučivanju skupštine Društva. Takođe, Društvo je Statutom utvrdilo veličinu (broj članova) Odbora direktora i osnovne kriterijume za njihov izbor rukovodeći se potrebom da ovaj organ bude organizovan na način koji omogućava da povjerene zadatke obavlja stručno, efikasno, i u najboljem interesu Društva, uz poštovanje odgovarajućeg stepena nezavisnosti u radu i odlučivanju. Pored ovoga, Statutom Društva su definisani karakter i priroda poslova Izvršnog direktora, Sekretara društva i nezavisnog revizora, kao i njihove nadležnosti i obaveze, uslovi za imenovanje i izbor. Takođe, Statutom Društva su i definisane obaveze Društva prema Agenciji za nadzor osiguranja.

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVČEN-ŽIVOTNA OSIGURANJA" PODGORICA**

Pored Statuta, Društvo ima i usvojen Sistem internih kontrola (OD-352/31, od 24.12.2015. godine), Standarde za usklađenost poslovanja Lovćen-životna osiguranja AD (OD-393/24 od 28.11.2018. godine), kao i Pravilnik o rješavanju sukoba interesa (OD-104/37 od 27.03.2015. godine).

Svrha sistema internih kontrola u Društvu "Lovćen-životna osiguranja" AD je da obezbijedi uspješno i djelotvorno poslovanje Društva, postizanje postavljenih strateških ciljeva, promišljeno vođenje poslovanja, pouzdanost saopštenih finansijskih i nefinansijskih informacija, pravovremenost izvještavanja, djelotvornost sistema upravljanja rizicima, usklađenost poslovanja, zaštitu imovine od gubitka i oštećenja, kao i očuvanje ugleda Društva. Sistem internih kontrola u Društvu čine internu kontrolnu okolinu, ocjenu rizika, interne kontrole, izvještavanje i komunikacija i nadzorne aktivnosti.

Nosioci poslovnih funkcija posebno moraju obratiti pažnju na primjereno izvještavanje ključnih funkcija Društva u skladu sa politikama koje opredjeljuju područje rada ključnih funkcija, i to u vezi sa rizicima kojim je u poslovanju izloženo Društvo i u vezi sa unutrašnjim kontrolama savlađivanja tih rizika. Obaveze izvještavanja poslovnih područja detaljnije su određene pojedinim internim aktima društva koji regulišu određeno područje poslovanja Društva. Isto važi za obaveze izvještavanja ključnih funkcija.

Sistem internih kontrola obuhvata cijelo Društvo i uključuje kako organe upravljanja i rukovođenja, tako i poslovne funkcije, kao i sve zaposlene u Društvu.

Standardi za usklađenost poslovanja u "Lovćen-životna osiguranja AD obavezuju Društvo da obezbijedi uslove, donese određene odluke, detaljnija pravila i da usvoji mjere i uspostavi postupke za poštovanje standarda, u srazmjeri i u skladu sa specifičnim prirodom, organizovanošću, veličinom i složenosti poslovanja Društva. Društvo se obavezuje za imenovanje kordinatora usklađenosti poslova i uslova, njegovih obaveza i odgovornosti. Obavezno je praćenje promjena u pravnoj sredini i postupaka nadzora, kao i izvještavanje funkciji usklađenosti poslova.

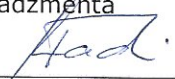
Poseban akcenat je na sistem SPNFT-a s obzirom da se Društvo bavi poslovima životnog osiguranja gdje je zbog svoje poslovne djelatnosti u obavezi za sprovođenjem mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa lokalnim zakonodavstvom. Pored ovoga, obuhvaćeni su i sistem sprečavanja sukoba interesa, zaštita ličnih podataka, obrada prijava prevara i kršenje kodeksa Grupe, praćenje zaključivanja ugovora sa zakonskim revizorima u cilju obezbeđivanja nezavisnosti zakonskih revizora, kao i procjena rizika usklađenosti poslova.

Pravilnik o rješavanju sukoba interesa u Društvu "Lovćen-životna osiguranja" ad važi za sve članove Odbora direktora i njegovih komisija (uključujući predsjedavajuće tih organa), Izvršnog direktora, prokuriste i sve ostale zaposlene. Ovaj Pravilnik određuje i definiše okolnosti i oblike sukoba interesa, dužnosti razotkrivanja postojećeg ili potencijalnog sukoba interesa, dužnosti razotkrivanja lične ili druge povezanosti sa trećim licima, kao i pravila, postupke i mjere prepoznavanja i rješavanja sukoba interesa.

U Statutu Društva primjenjen je Kodeks korporativnog upravljanja od strane MontegroBerze. U primjeni pravila korporativnog upravljanja Društva izjavljujemo da su implementirana sva gore navedena akta i u samoj primjeni istih ne postoje odstupanja.

Potpisano u ime Akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen – životna osiguranja", Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje
Izveštaja menadžmenta

_____
Tijana Radinović
Rukovodilac odjeljenja za finansije i računovodstvo

Izvršni direktor

_____
Zorka Milić
Izvršni direktor